

San Mateo

*Jesucristoi merrab misaamera
(Lc 3.23-38)*

¹ Iibe Jesucristoi merrabsrø misaamerai munchimera køn, tru Davidweinukkirimba, Abrahamweinukkirimba amrrub misag.

² Abrahambe Isaacwei møskain køben;
Isaacbe Jacobwei møskain køben;
Jacobpe Judába, nui nunelaimba møskain købig køn.

³ Judábe Faresweimba, Zaraimba møskain køben,
tru uregwei usrimbe Tamar købig køn.
Faresbe Esromwei møskain køben;
Esrombe Aramwei møskain købig køn.

⁴ Arambe Aminadabwei møskain køben;
Aminadabpe Naasónwei møskain købig køn.
Inchen Naasónbe Salmónwei møiskaingue.

⁵ Salmónbe Boozwei møskain køben, nui usrimbe Rahab købig køn.

Boozbe Obedwei møskain køben, nui usrimbe Rut købig køn.

Obedbe Isaíwei møskain køben;

⁶ Isaíbe Davidwei møskain købig køn.

Inchen rey Davidba, Uríaswei srain köbiibabe Salomónwei møskalø köbig køn.

⁷ Salomónbe Roboamwei møskain køben;
Roboambe Abíaswei møskain køben;
Abíasbe Asaiwei møskain köbig køn.

⁸ Inchen Asabe Josafatwei møskain køben;

Josafatbe Joramwei møskain køben;
Jorambe Uzíaswei møskain købig køn.

⁹ Uzíasbe Jotamwei møskain køben;
Jotambe Acazwei møskain køben;
Acazbe Ezequíaswei møskain købig køn.
¹⁰ Ezequíasbe Manaséswei møskain køben;
Manasésbe Amonwei møskain køben;
Amonbe Josíaswei møskain købig køn.

¹¹ Inchen Josásbe Jeconíasweimba, nunelaimba
møskain købig køn, tru israelitasmeran Babilo-
niamax merrarrawa srua ambub uras.

¹² Øyeeg chab srua amben, Jeconíasbe Salatiel-
wei møskain køben;

Salatielbe Zorobabelwei møskain køben;

¹³ Zorobabelbe Abiudwei møskain køben;
Abiudbe Eliaquimwei møskain køben;
Eliaquimbe Azorwei møskain købig køn.

¹⁴ Azorbe Sadocwei møskain køben;
Sadocbe Aquimwei møskain købig køn.

Inchen Aquimbe Eliudwei møskaingue.

¹⁵ Inchen Eliudbe Eleazarwei møskain køben;
Eleazarbe Matánwei møskain køben;
Matánbe Jacobwei møskain køben;

¹⁶ Jacobpe Joséwei møskain købig køn. Inchen tru
Josébe Maríai keg køben, tru Mariagurri Jesús
kal-laig købig køn, tru Cristo taig.

¹⁷ Inchawei Abraham køb uraskurri merrab-
srø kølli misaamerai ureemera katøle srøig, srøig
kurrab arrubig David køb uraskatiibe catorce
købig køn. Inchen David køb uraskurri tru israeli-
tasmeran Babiloniamax merrarrawa srua ambub

uraskatig katøgan catorce treetøwei katøle srøig, srøig misaamera kurrab arrig købig køn. Incha tru israelitasmeran Babiloniamay srua ambub uraskurri tru Cristo kal-lamnegatiibe misaamera katøgan catorce treetøwei kurrab arrig køn.

*Jesucristo kal-laig
(Lc 2.1-7)*

¹⁸ Jesucristo kal-laibe øyeeg kuig køn: María nui usrimbe Joséba kasharanrrab misra uñen, Josébe kasharanrrab permøwatø Maríabe Espíritu Santogurri kwanrriig kenamisrøptinchibig køn.

¹⁹ Inchén José tru nui keg kønrrabiibe sølgandø tabig kua, Maríane maya misagwei malau ‘øyeeg kuin køn’ chib kenamarmønrrab, nuinetø niløtø tarømisrøptinchab isubig køn. ²⁰ Nøbe treeg martrab chab isubguen inchén, Señorwei kan ángel piabyu kenamisrabe trenchibig køn:

—José, ñi Davidwei misagugurri arrubig, Maríán ñui strain kønrrai utamigwan kørig kui inchimøta cha. Kaguende tru unø tøgagømibe Espíritu Santoin køn cha. ²¹ Nøbe kan møg-unø tøgagøben, truigwane Jesús munchi pasrtrig chibig køn. Nøbe øyeeg wamig kønrrun chibig køn, kaguende nui misagwan kaig mariiløyugurri wesranrrabig kuimba.—

²² Kerrigu øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabigwan Señor truigwan øyah taig nebunrrai treeg kuig køn:

²³ “Kan srusrø mu møøbagucha kimíig kwanrriig kørrømisra, kan unø tøgagønrrun taig. Truibe Emanuel cha wamig kønrrun” cha, trenchibig køn.

(Tru Emanuel munchibe “Tiusbe namba pasran” taig.) ²⁴ Incha José tru piabyugurri kia-gasrabe, Señorwei ángel maig karuig køben treeg mara, Maríane nui strain kønrrai kørrømarøbig køn. ²⁵ Incha Josébe Maríán nui nusrkawan tøgagømnegatig keeba, sraimba lataig nømui asrtøga chi marmuig køn. Incha Josébe unane Jesús munchi pasrøbig køn.

2

Pørr kal-labgatøsreelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jesúswan ashchab amrrub

¹ Jesúsbe Judea pirau Belén puebloyu kal-labig køn, Herodes tru pirau rey køb uras. Inchen tru uras ørrøsørebelø kusreb møguelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jerusalén puabe, ² trenchib payibelø køn:

—¿Judíosmerai tru rey kal-labiibe chu tsuh? cha. Kaguende nambe nui estrellan webarri asha, køriibala nune tabig waminchab amrruer— cha.

³ Inchen rey Herodesbe trendaigwan mørabe, ni mumaygucha kømui inchibig køn. Inchen katø Jerusalén misaamerangucha treetøweim pubig køn. ⁴ Inchen reybe sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés ørrøsørebelø kusrenanøbelanba wama, payibig køn:

—¿Cristobe chu kal-lanrrabig kø?— cha.

⁵ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Judea pirau Belén cha. Kaguende Tius maig karuigwan eshkabig øyah ørrøsørebelø kusrenanøbelanba wama, payibig køn cha:

⁶ Judea pirau, ñi Belén pueblo-unøbe,

tru pirau purø wamindig ciudamerai utu ñibe chigucha kømøzhig lataig kønrrab kømø,

purø nuig køn cha.

Kaguende ñuinukkurrimbe misagwan ashib karun-rrabig kan webattrun cha,
nai Israel misagwan nø pera marøb ashib pasrønrrabig.—

⁷ Inchen Herodesbe tru srømbalasrø estrellameran ashib kusrebelan mu ashmøwatø wama, estrellabe tappe chu uras kenamisrigwan payibig køn. ⁸ Incha nømune Belénmay ørabe, trenchibig køn:

—Trusrømay amba, tru unaimburab tab payrri-gay cha. Incha wetørrawabe, eshkarrunrrigay cha, nagucha køriibala tabig waminchab inrrab— cha.

⁹ Tru kusrebeløbe rey øyeeg eshkailø ambubelø køn. Inchen estrella tru pørr kal-labgatøsrø asiibe nømui merraptø ya, yandø tru unø tsuim pala pasramisren, ¹⁰ tru kusreb móguelø estrellan ashabe, truba truba kasraarabelø køn. ¹¹ Incha yau kebambabe, unamba, usri Mariánba ashabe, tømbønsra, køriibala tabig wamincha, nømui ketamelan kura, oro køben, incienso køben, mirra køben ketøbelø køn. ¹² Incha yandø nømune piabyu Herodesweimburab ammønrrain cha, eshkailø kua, nømui pirausrømaybe peg maywan ambubelø køn.

Egiptosrømay trubab ambub

¹³ Yandø tru kusreb móguelø chab amben, Señorwei kan ángel Joséwan piabyu kenamisrabe, trenchibig køn:

—Kurra, unan usranba perøb Egiptosrømay trubab inrrø cha. Incha trusrø na eshkamnegatig kørørømisrtrig cha. Kaguende Herodesbe unan kwetchab lanrrab køn— cha.

¹⁴ Inchen Josébe kurra, unan usranba pera, yem Egipotosrømay webya, ya, ¹⁵ trusrø tru Herodes kwamnegatig waraig købig køn. Øyeeg nebuluppe, Tius maig karuigwan eshkabikkurri øyah taig, truig nebunrrain kuig køn: “Nai Nusrkawan Egip-togurri wamar” taig.

Herodes uregwan kwetchai karub

¹⁶ Inchen Herodes nun tru kusreb møguelø isin kui mørabe, truba truba nama, tru kusreb møguelø tru ureg chu uras kal-laigwan eshkaigwan, trunun cuenta mara kal-laingurrimbunø pa pilagatiguelø Belén pøtøgatan warabelan kerriguba kwetchain karubig køn. ¹⁷ Øyamay nebuig køn Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah pørig:

¹⁸ Ramá pueblosrø kan wam mørig køn cha.

Truibe kan truba truba isuig wamab kishib, tru Raquel nui uregweimburab isua, kishibig køn.

Incha ‘kishmø, ka awentau’ taingucha, awentanrrab kaimabig køn cha,
kaguende yandø ureemera chab kwaikken køben.

Egiptogurri katø amrruig

¹⁹ Inchen yandø Herodes kwaben, Señorwei kan ángel Joséwan Egipotosrø piabyu kenamisra, trenchibig køn:

²⁰ —Kurra, unanba usranba pera, Israel pirausrømay katø inrrø cha. Kaguende unan kwetchab inchibeløbe yandø chab kwan— cha.

²¹ Inchen Josébe kurra, unanba usranba Israel pirausrømay pera, ibig køn. ²² Inchen Herodeswein cuentabe nui nusrkai Arquelau Judea pirau truig karub wan taig mørøppe, Josébe trusrømay yamig køriimatøben, Tius piabyu

Judeasrømay imønrrai eshkaben, Galileasrømay ambig køn.²³ Incha Josébe trusrø puabe, Nazaret pueblosrø tsunrrab ibig køn. Iig øyeeg nebulø øyah taig nebulørain kuig køn: “Jesúsbe nazaretsriig cha wamig kønrrun” taig.

3

*Juan Bautista mu misag warab waraimønug
eshkab kusrenanøb
(Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)*

¹ Tru kwalømmerawan Juan Bautista Judea pirau mu misag warab waraimønug ² trenchib eshkab kusrenanøb arrubig køn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chib. Kaguende srømbalsrø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

³ Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah pørig Juanbe truig kuig køn:

Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan, taig: “Señorwei maywan tamarøb, nuyasic maymerane ølmarøb inday,” chib.

⁴ Juan kewagúibe camello isiitøga marig købig køn. Inchén nui pørønaibe kaluswan marig køben, nui mamibe nørrø chapullba kaambu mielba købig køn. ⁵ Jerusalén misaameraba, mayeelø Judea pirau misaameraba, Jordán pi puluwaneløba nun mørtrab werrubelø køn.
⁶ Incha nømui kaig mariilan ‘kaig marig køn’ chib eshkaben, Juanbe truilan Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

⁷ Inchén Juanbe fariseosmera køben, saduceosmera køben, truba nørrø nø piu umbu ulsrailø kørnrrab amrrui ashabe, trenchibig kón:

—¡Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kørndiig ñimuim pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønnraimbe? ⁸ Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy, chibig kón, tørgandø asamdiig kørnrain cha. ⁹ Incha ñimbe ñimasitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kørnrai marøg kóbene, martrun cha. ¹⁰ Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan cha. ¹¹ Nabe ñimune ciertonwei pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha, kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirain kørnab asamdiig kørnrai. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibe si, na lataguen kómø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kómig kua, nui alpargatiswanguen srua inrrabgaig kur cha. ¹² Nøbe tirigu isig øra tarømartrab tru kala kutsamig tsig utigwan sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tirigu esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrun— chibig kón Juanbe.

*Jesúswan piu umbu ulsrøb
(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)*

¹³ Jesúsbē Galileasrøngurri Jordán piyumay arrubig kōn, tru Juan uninuumay nun piu umbu ulsrønrrai. ¹⁴ Srøtøbe Juanbe nune piu umbu ulsrøg kōmui incha, trenchibig kōn:

—Nane ñiguen treeg marig kōmdiig kōbendø, ¿ñiguen nan attirru?— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbē trenchiptinchibig kōn:

—Møimbatøbe øyamay ka mar cha. Tius tru sølgandø tabig maramigwane nambe kutøgue øyamay maramig kōn— cha.

Inchen Juanbe ka treeg marøbig kōn. ¹⁶ Incha Juanbe Jesúswan piu umbu ulsrøben, piyugurri webibig kōn. Inchen møimbe srømbalabe kurøptinchen, Jesúsbē Tiuswei Espíritu nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashibig kōn. ¹⁷ Inchen srømbalasrøngurri kan wam trenchib waminchibig kōn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig kōn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war— cha.

4

Satanás Jesúswan chinchibig køtashhab inchib (Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Inchen Espíritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay Jesúswan pera yaig kōn, nugwaimandzig nun kebenøsrkønrrab inchai.

² Inchen cuarenta días yem kwaløm chigucha mamøwa, yandø parøgwai mørøbig kōn. ³ Inchen tru kebenøsrkønrrab inchibiibe Jesúswan kemallabe, trenchibig kōn:

—Isa kōmø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, i sruumeran pirri misringaru— cha.

⁴ Inchen Jesúsbē trencha løtabig kōn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Møøbe pirrindøgatø øsig tsumøtø, kerrigu Tiuswei wamdøgagucha tsumig køn”— cha.

⁵ Incha nugwaimandziibe Jesúswan Jerusalén tru Tiusweindø tarømari ciudasrømay srua ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, ⁶ trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, pi-rausrø pørsrau cha. Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

Tiusbe nui ángelesmeran ñun ashchai ørtrun chibig.

Incha ñui srøbwani srugu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñun kusranrrun— chibig.

⁷ Inchén Jesúsbø trenchibig køn:

—Katø Tiuswei wamwan pørigube treekkucha chibig køn cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn”— cha.

⁸ Katøbe nugwaimandziibe kan truba pala tun-srømay srua yabe, yu pirau chutøgucha nørreelø tru nøm ashib karub purrailanba, katø nømui chig-urrimbunø tabig tørig tøgagúigwanba kenamarabe, ⁹ trenchibig køn:

—Iigwan nabe kerriguba tranrrumøn cha, ñi nan srala, køriibala tabig waminchene.—

¹⁰ Inchene Jesúsbø trencha løtabig køn:

—¡Satanás, møi møi iptsu! cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn”— cha.

¹¹ Inchén nugwaimandziibe nuinukkurri tarømisren, ángelesmera amrrua, purugubelø køn Jesúswan.

*Jesús tru nui maramigwan Galilea pølbasrøb
(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)*

¹² Juan Bautistan kailan keeri yau keerin køn taig Jesús wammørabe, Galileamay ibig køn. ¹³ Incha Nazaret puebloyugurri webyabe, Capernaum pueblosrø pisu menda, Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau tsunrrab ibig køn. ¹⁴ Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

¹⁵ Zabulónwei misag warainuuba, Neftalíwei misag warainuuba tru pirau,

Jordán pi ambøgatø tru nu pisugatømaysrø,
Galilea tru judío kømeelø warainug,

¹⁶ misaamera løstøyu warabeløbe
kan truba tørig asan chib.

Kwamig nømuim pala itøgasraig lataig warabelø
købelane
kan tørig kebilin køn, chib pørig.

¹⁷ Trugurrimbunø Jesúsbe eshkab kusrenanøb
trenchibig køn:

—Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray
cha. Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe lutau
pasran— cha.

*Jesús pibgatø peskabelan wamab
(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)*

¹⁸ Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe,
pa nunelan ashibig køn, kane Simón, truigwane
katø Pedrogucha taig, kane Andrés taig. Tru-
iløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran piyu
keguchib warøben, ¹⁹ Jesúsbe trenchiptinchibig
køn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.

20 Inchen tru urastø nømbe nømui atarrayameran warøb, nøba ambuptinchibelø køn.

21 Incha Jesúsbe katøguchi mas ambuurø yabe, katøgan pa nunelø warai ashibig køn, truiløbe Zebedeowej nusrkalø, Santiagoba, Juanba. Nømbe nui møskaimba barcoyu atarrayamera kølsailan tamarøb purrøbene, Jesúsbe tru nusrkalan wamabig køn. **22** Inchen nømbe tru urastø barconba, nømui møskawanba kørrømarøppa, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

*Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.17-19)*

23 Jesúsbe Galilea pirau ørøba llirab ibig køn, judíosmera tulundzuni yamørig Tius nø ashib karub pasrainuguig tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb. Incha misaameran chi kwanreelan køben, chi pusrkwailan køben tamarøbig køn. **24** Jesúswane Siria pirausrø kerrigu wammøra kua, mayan kwanreelan srua amrrubelø køn. Tru chi kwanrrø køben tøgarmeran, katø ni mumayguen tab kømui mørøb inchibelan, tru kwaimandziimera tøgarmeran køben, itønab pesannabig tøgarmeran køben, kønønrrab kaimabelan køben srua amrrubelø køn. Inchen Jesúsbe tamarøbig køn.

25 Inchen misaameran galileasreelø køben, decápolissreelø køben, jerusalénsreelø køben, judeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøsreelø køben Jesúswei mendig truba nu ambubelø køn.

5

Jesús nu tunyu wamisra kusrenanøb wamindig

¹ Incha Jesúsbe misag truba truba nuwan ashabe, kan tun pala nebya wamisren, nui kusrenanøb pera uniilø kemallen, ² nøbe øyeeg chib kusrenanøb mendabig køn:

³ —Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tiuswe-imburabigwan ke kagømønrraindøzhig tøgaguermab isua palai mørøbelaimbe.

Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nømuiwein køn cha.

⁴ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru truba isuig kishibelaimbe.

Kaguende Tiusbe nømun chi isui inchimønrrai tab købigwan tranrrun cha.

⁵ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru larrø tam-mayelø lata lata inchimeelaimbe.

Kaguende nømbe tru pirøwan Tius trannrrab misrigwan ketig utønrrun cha.

⁶ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru sølgandø tabigwan kan parøgwaig mørøb lataig, pi mul-gwaig mørøb lataig inchibelaimbe.

Kaguende maig isua palai melaigwan Tiusbe nømun nørrø traniilø kønrrun cha.

⁷ Mayanguen tab kuilø køn cha, katøganelan lastima ashibelaimbe.

Kaguende nømungucha Tiusbe treetøwei lastima ashib tøgagønrrun cha.

⁸ Mayanguen tab kuilø køn cha, chi kaig isumø manrrømera chishig tøgarweimbe.

Kaguende nømbe Tiuswan ashchun cha.

⁹ Mayanguen tab kuilø køn cha, tru ambugurri igurri tab kømigwan lab marøbelaimbe.

Kaguende truilane Tiusbe 'nai ureg køn' chinrrun cha.

10 Mayanguen tab kuilø køn cha, tru Tius mandø martrai miaigwan marikkurri kaig martaindinab kaig nebui melabelaimbe.

Kaguende srømbalasø Tius nø ashib karub waibe nømuin køn cha.

11 'Ñimbe mayanguen tab kuilø køn cha, nagurrindø misaamera tsalø waminab, kaig marinab, katø ñimum chine, chine isa wamindinab melabelaimbe. **12** Pøs truba kasraarab tab kui møray cha. Kaguende srømbalasømbe truba truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Ñimguen kømøwatøsrøwei tru Tius maig karuigwan eshkabelan øyeetøwei kaig marig købig køn cha, trenchibig køn Jesúsbe.

*Tiuswei ureebe yu pirau treba, tørba lataig køn
(Mc 9.50; Lc 14.34-35)*

13 'Ñimbe yu pirau tre latailø køn. Inchendø yandø tre larrmíig misrabe, ¿katøbe chincha kui larrøbig misriasamø? Yandø mas chiweingucha larrmíig misrene, wambig petøben, misaamerabe itøbunan, chibig køn.

14 'Ñimbe yu pirauelaysig tør latailø køn. Kan ciudama tun palasø pasrabiibe trubønrrab kaiman cha. **15** Katø kan aceite lámparan chigucha piløgøppe, køtsø umbu pasrtrab piløgømøn cha. Treeg kømøtø, masken pala pasrene, mayeelan yau purrabelan pilan chibig køn. **16** Øyeetøwei ñimgucha misaamerai merrab ñimui tør pilønrrai inday chibig køn, ñimui tabig mariilan asha, nømbe

ñimui Møskai srømbalasrø wabigwan truba tabig waminchain cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pørigwan Jesúus kusrenanøb

17 'Nabe arruppe, maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelø kusrenaniilanba na patsøgønrrab arritamab isumøtay chibig køn. Nabe treeg kømøtø, arruppe, tru Moisés pørigu maig chibig køben, trunun newan mara kørrømartrab arrig køn. **18** Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srømbalaba, pirøba pønrrøbenbatøbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maya lamøzhig pørig pønrrabeløguen pinappe, purainrraamøn cha, kerrigu tru pørigu maig taig nebumnegatig. **19** Inchawei møikkøben tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu karua pønsrailan møigu køben maya lamøzhigwændøguen kalø marøb, katø misagwan treetøwei kalø martrai kusrenanøbiibe srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe truibe purø lamíig kui asig køn taig kønrrun. Trune møikkøben martrai karua pønsrailan marøb, katø treetøwei martrai kusrenanøbiibe, truibe si, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe nuig kui asig kønrrun cha.

20 'Inchawei nabe ñimune eshkar: Ñimui sølgandø marigwan tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba marøb pønrrai lataitøguen kømø, katøguchi tabig marmuisruandøbe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe managuen kebamrraamøn cha.

*Trømbøig namiguelø kømumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 12.57-59)*

²¹ 'Ñimbe mørøbelø kuinrrun ñimui merrabsree-lane trendaigwan: "Kweechimøta cha. Møikkøben kweechibiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kònrrun" cha. ²² Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben nui nunewan namig kørrømisrøbiibe kaigyu pasrønrrai pasrig kònrrun cha. Nunewan tsalø wamabigwane tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø asha marig kònrrun cha. Inchen møikkøben nunewan trømbøig inchib: "Larrø kaig chugúi mørmiig kòn" chib wamabiibe, tru kwamø nagu móra melamnug kegutsig kømigwan lab pasran cha.

²³ Inchawei ñi Tiuswei tranamigwan altaryumay srua arrua, ñui nunewan ñi chigøben kaig Mara tøgaguúigwan ñi isuptinchabe, ²⁴ tru ñi Tiuswan tranamigwan altaryu pasrøppa, ñui nuneeba tab kørrømisramigwanmerrig lanrrab yamig kòn. Trugurrimbe si, altaryumay arrua, ñui tranamigwan tranø.

²⁵ Møikkøben ñun kejawa, juezweimay mer-ranene, tru kejabiiба mayu ib pasrappatø, tam-may kørrømisrkun cha, petø wamindam lau, tru juezwei tasku tranmønrraimbe. Inchippa juezbe policíameran tranen, truiløbe ñun kailan keeri yau kegutsinamønrrappe. ²⁶ Pøs nabe ñimun cier-ton trendamønrrun: Truyugurri webinrrappe, maig pagaramigwan chishtø pagarawatøwei webinrrabguen cha.

Kasharawaig itølulmumigwan Jesús waminchib

²⁷ 'Merrabsrø øyah taigwan ñimbe mørøbelø kuinrrun: "Møikkøben kasharawaig købendø, peg ishuuba itølulamig kømøn", taigwan. ²⁸ Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben kan ishuwan trømbøig martrab isub chull ashibiibe nui manrraube yandø chabguen itølulig lataig kørrømisran cha.

²⁹ Inchawei treekkurri ñui kusrmay kab kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palab misrikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe. ³⁰ Ñui kusrmay tasig kaig maringarua, kaigu ñun kebenøsrkøbene, tasigwane para, kuchi, chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palabikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunrriibe.

*Kasharawar petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)*

³¹ 'Katø merrabsrømbe trendaig købig køn: "Møikkøben nui srawan kucha, tarømisitrappe, kan kilga tarømisitrap chibig mara, nun purøøramig køn" cha. ³² Trune nabe trendamønrrun: Mu møøtøgucha nui srai, itølulmubendø, srawan kucha, tarømisiøbiibe, nui srawane itøluløb uñchai maran cha. Inchen mu møøtøgucha kan tarømisa ishuuba kasharabiibe nøgucha treetøwei itølulan cha.

Isa waminchimumigwan Jesús kusrenanøb

³³ 'Katø ñimbe møriinrrun ñimui merrabsreelan øyah tailan 'Señorwei merrab, ¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kørrømisiwigane wamindi-itø kømø, maramig køn taigwan. ³⁴ Inchendø

nabe ñimun trendamønrrun: ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chib mumaygucha ke treeg chimøtay cha. Srømbalawai merrab pasramisra ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chimøtay cha. Kaguende srømbalabe Tius nø wamisra waig køn cha. ³⁵ Katø ñimbe pirøwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chimøtay cha. Kaguende pirøbe Tius itøbuna waig køn cha. Ni katø Jerusalénwei merrab chigucha treeg maramig kømøn. Kaguende truibe Tius, tru purø nu Reywei ciuda køn. ³⁶ Ni katø ñimui turwan ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chimøtay chibig køn. Kaguende ñimbe pusrugwan ni kandøguen puliig martrab kaimabwei, ni kandøguen yaliig martrab kaimabwei inchun cha. ³⁷ Inchen ñimbe martrappe: “Øø” tamig køn. Inchen marmønrrappe: “Ka” tamig køn. Pøs yandø i trendaigugurri mas nemarøb, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taibe nugwaimandzig-weinukkurri arrubig køn.

Kaig inchen lata marmumigwan Jesús kusrenanøb

(Lc 6.29-30)

³⁸ ‘Katø ñimbe merrabsrø trendaigwan mørøbelø kuinrrun: “Katøganui kabwan mindishibiwane nuin kabwangucha mindisamig køn”, taigwan. “Katøganui trugulwan lanchibiwane nuin trugulwangucha landamig køn”, taigwan. ³⁹ Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben ñun kaig marene, lata inchimøta cha. Treeg kømøtø, møikkøben ñun kusrmay maløbøtø pashene, kandarømayigwangucha yul cha. ⁴⁰ Møikkøben kejawa kewagúigwan keranrrab inchene, turiwangucha srua ibasingaru

cha. ⁴¹ Møikkøben ñun nama, kan kilómetro chigøben nigungarubene, trube, pa kilómetro nig cha. ⁴² Inchen møikkøben ñun chi miabigwane tranø cha. Møikkøben ‘pebrra’ cha, miabene, ‘ka’ chimø, peb cha.

*Ashig kømui inchibelan undaaramigwan Jesús waminchib
(Lc 6.27-28, 32-36)*

⁴³ 'Ñimbe katø merrabsrø trendaigwan mørig kuinrrun: "Ñui tab linchibigwane isua, undaaramig køn chippe. Ñun tsaliigwane ashig kømui indamig køn", taigwan. ⁴⁴ Trune nabe ñimun trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaaray cha. Inchen ñimun kaig martrabgøba inchibelaimbe nømuyasig Tiusba wamindamig køn cha. ⁴⁵ Treeg marabe, ñimbe Møskai srømbalasrø wabigwei ureg kønrrabguen. Kaguende nøma nui nøsigwan kailaim pala lata, tabelaim pala lata pørr patingarub, katø sølgandø tabig marøbelaim pala lata, chi sølgandø tabig marmeeelaim pala lata sre punrrai ørøb inchibig køn cha. ⁴⁶ Kaguende ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿truburøbe chigúi utønrrague? ¿Romasreelayasig an utabeløguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru? ⁴⁷ Inchen ñimui nunelandø tab wamabiibe, ¿chigúi srøig peg marig kønrrautah? Kaguende ¿Tiuswan ashmeelø tru judíos kømø misaameraguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru? ⁴⁸ Ñimbe sølgandø newan tabelø kuy, ñimui Møskai srømbalasrø wabig newan tabig kob lataitøweingue.

6*Tabig maramigwan Jesús kusrenanøb*

¹ 'Ñimui tabig mariilan misaamerai malau marmøtay, misaamera ka ashchainedø lataig. Ñim treeg marene, ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe chigucha truburøbe tranrraamøn.

² Inchawei palai inchibelan ñi puruguppe, mayeelø wammørtrai waminchib kenamarmøta. Tru palatø tab inchibelø latawei judíosmera tulundzuni yamerayu, callesmerayu misaamera nømun tabig waminchai marøbelø lataig marmøta. Kaguende nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø treeg marøbeløbe nømui truburø ketig utamigwane utabguen indan cha.

³ Inchen palai inchibelan ñi puruguppe, ñui kusrmay tasig marigwane atsimay tasig asha kønrrai marmøta.

⁴ Inchen ñi mun kenamarmøtø mariilan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

*Tiusba mandø wamindamigwan Jesús kusrenanøb**(Lc 11.2-4)*

⁵ 'Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, tru palatø tab inchibelø lataig kømøtay. Truiløma judíosmera tulundzuni yamerayu køben, plazayu ya tsøbmerasrøn køben pønrrramisra, Tiusba wamindamig chullelø køn, misaamera ashchai. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Nømun misaamera tabig wamindiibe, truibe truburø ketig chabguen utabguen indan cha.

⁶ Trune ñibe Tiusba waminchappe, ñui kwartuyu kebya, yaskabwan kasra, ñui Møskai Tiusba waminchi

cha, mu asiimíig truyu ñibatø pasrabigwan. Inchen ñi mun kenamarmøtø marigwan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan kettrun.

⁷ 'Tiusba waminchib pasrappe, trunundø katøle, katøle ka yandø wama mørmøta, judíos kømeelø latawei. Kaguende truiløbe truba truba waminchene, Tiusbe katøguchinguen mørtraitamab isubelø køn. ⁸ Ñimbe nøm latailøwein kømøtay. Kaguende ñimui Møskai Tiusbe ñim miámøwatø ñimui chi palai indigwane chab ashaguen wan. ⁹ Ñimbe Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay: Namui Møskai srømbalasrø wabig, ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønnrun.

¹⁰ Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø, srømbalasrø latawei yu piraugucha,

ñi maig maramdiig køben, treegwei marig kønrrai.

¹¹ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan møi tranøb,

¹² namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrig chib,

nam namun kaig marøbelan ulø paymø, pesannawa kørrømisrøb lataitøwei.

¹³ Chigøben namun kegørrøsrkønrraptiig pønrrøbene, truwane namun am-bashmørrunrrig. Masken tru kaig-weinukkurrimbe tarømartra. Kaguende, tru ashib karub waiba, maramburab mariiba, purø nuig, purø tabiibabe managatig ñuin køn chib.

¹⁴ 'Kaguende katøganelø ñimun kaig maren, truilan ñim ulø paymø, ñim pesannabene,

ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimun ulø payamigwan paymønrrun cha. ¹⁵ Inchen katøganelan ñim pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasrø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun chibig køn Jesùsbe.

Ayunamigwan Jesùs kusrenanøb

¹⁶ 'Ñim ayunappe, malømera kwa isuig lataig misrmøtay. Tru palatø tab inchibeløma malømerabe kwa isuig latailø kenamarøbelø køn, misaamera nømbe ayunab kui ashchai. Treeløwein kønrrab kømø. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yandø nømun misaamera tabig wamindiibe, truibe truburø keti lataig chabguen utabguen indan cha. ¹⁷ Inchen ñibe ayunappe, maløwan kwalla, pusrugwan tabig tamar cha, ¹⁸ misaamerabe ñun ayunab wain kønmab ashmønrrai. Ñuinetø marigwan ñui Møskai ashib pasrabiibe trunun asha, nøbe ñune truburø tranamigwan tranrrun chibig køn.

*Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabig
(Lc 12.33-34)*

¹⁹ 'Yu pirau chine, chine tulishimøtay, pullillamera mab, trerawa pinab, nileelø kebamba nilab indinug. ²⁰ Trembe srømbalasrøwei tøgamisrøb tulisay, pullilla mamøwei, trerawa pinømøwei, nileelø nilønrrab kebammøwei indinug. ²¹ Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

*Kabmerabe asrwei lámpara køn
(Lc 11.34-36)*

²² 'Asru kappe kan lámpara kón cha. Inchawei ñui kab tabig kóbene, ñui asrube kerriguba tórsulu kónrrun. ²³ Inchén ñui kab kaig kóbene, ñui asrube kerriguba lóstiig kónrrun. Inchawei tru tór ñuinug pasrabikken lóstiig kóbene, tru lóstiibe mas maig lóstögølig kerah chibig kón Jesúsbe.

*Møigwanmerrig mas isua tøgagømig
(Lc 16.13)*

²⁴ 'Nun karunrrabelø muguen pagatøbe tøgagønrrab kaimanrrun. Kaguende kanune tsalø ashíppé, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrønrrab isumba, anweimburabigu marøb pasrønrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.

*Tiusbe nui uregwan ashibig kón
(Lc 12.22-31)*

²⁵ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Øsig amønamig, ñim mamigwanba, mutsamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha. Øsig amønamikkan kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha. ²⁶ Pala amøñibelø illimeran asay chibig kón. Ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, ellmarig tulisaigwan esegainug esegamøwei inchibelanguen, truilanma ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe manrrai mannøbig kón cha. ¿Ñimbe illimera lataguen kómø, maselø kómøtirru? chibig kón. ²⁷ ¿Ñim møiløgøben maya, maya incha katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha.

²⁸ '¿Chindimbarre ñimbe asru keegwan truba truba isubelø køgue? cha. Wambig umeranma asay chibig køn. Kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørøroran cha. ²⁹ Inchendø nabe trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemug køn cha. ³⁰ Wambig kaumera, møi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim ya ñimui isubigwan Tiusweinug pasra ke kagømønrraindøzhig tøgarwan. ³¹ Inchawei øyeeg chib chi isumøtay chibig køn: "¿Chi mamer?" chib; "¿Chi mutsamer?" chib; "¿Chi kemer?" chib. ³² Kaguende tru Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamerabe iigwandø isub labelø køn. Inchén ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn. ³³ Inchawei Tius nø ashib karub wainuguigwanba, katø tru sølgandø tabigwanba, truilanmerrig lab maramig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig kerrigu utønrrun. ³⁴ Inchawei srøna kwalømweyigwane chi isumøtay. Kaguende srøna kwalømweyigwane srøna isumig nøørø køn. Kaguende kwalømmørig chi pub arrubiitø tsabø køn isumibe.

7

Katøganelan 'øyeelø, øyeelø køn' chimøtay (Lc 6.37-38, 41-42)

¹ 'Ñimbe katøganelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø køn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø køn' tainamønrrappe. ² Ñim katøganelan 'øyeelø,

øyeelø køn' chib wamindiibe, ñimungucha treetøwei martrun. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun.

³ ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe?

⁴ Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chincha øyeeg chinrragu: “Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?” cha. ⁵ Ñi, palatø tabig, ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig køn. Treenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

⁶ 'Chigøben Tiusweindø tarømarigwane werameran tranmøtay. Katø ñimui perlasmerane kuchimeran kebusrmøtay, inchippa truilan itølula, llirawa, amrrua, kurmillustøga kwanaguchib ñimun pitis marinamønrrappe.

Tiuswan miab, nun lab, katø yaskabu wamab inday

(Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ 'Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun. Lawabe, wetørranrrun. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun. ⁸ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabu wamabigwane kurtrun.

⁹ 'Kabe ñimma møikkøben ñui nusrkai pirri miabene, kabe, ¿kan pillisrugwan tranøbsruguh?

¹⁰ Kabe kan peskau miabene, ¿kan ulwan tranøbsruguh? ¹¹ Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben,

kan mas ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe nun miabelane, maig tabig tranrrer chibig køn.

¹² Inchawei ñimma katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñimgucha katøganelan treetøwei maray chibig køn. Kaguende maig maramigwan martrai Moisés pørigu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata iigwan-wei martrai karubig køn.

*Trag yaskappa, lendø yaskappa
(Lc 13.24)*

¹³ 'Trag yaskabwan kebambay chibig køn. Kaguende tru kan lendø yaskappa, tru lendø maybabe managuen werrumikkaig kegørra pønrramsrømay pera ibig køben, truwane si, møiløgøben truba nu kebamban cha. ¹⁴ Inchen tru trag yaskappa, trag mayba managuen patsømø øsig purramsrømay pera ibiibe, truiløbe tragedelø, trurrigu murelø køben, trunun wetørrabeløbe mamdø køn chibig køn.

*Tusrbe mamikkurri asamdiig køn
(Lc 6.43-44)*

¹⁵ 'Tab asha kuy, chibig køn, 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isa waminchibelan, ñimuimay kan ubisha lataig amrrubendø, nømui umbube kan namig lobosmera latailø køn cha. ¹⁶ Trune ñimbe nømui maig mariiløyutøguen tsabø ashchun, tusryu mamig niguigwan latawei. Kaguende kal tusryugurrima uvas lurrmøwei, katø kaldø misrøb tusryugurri yashig lurrmøwei indan. ¹⁷ Inchawei kan tab tusrbe tab mamig niguen. Trune kan kaig tusrbe kaig mamitøwei nigan cha. ¹⁸ Inchawei kan

tab tusrbe kaig mamig niirrab kaimabwei, katø kan kaig tusrbe tab mamig niirrab kaimabwei indan cha. ¹⁹ Inchawei chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan. ²⁰ Inchawei nømui mariiløyu ñimbe ashchabguen chibig køn.

*Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba
kømøtø kebamrrun
(Lc 13.25-27)*

²¹ 'Nan: "Señor, Señor" chibelø srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe mayeeløba kømøtø kebamrrun. Treeeg kømøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig maig maringaruben, trunun marøbeløtøwei kebamrrun. ²² Tru srabe kwalømbe nane møiløgøben truba nu trenchinrrun: "Señor, Señor, yamba nambe ñui munchiyu ñi maig karuigwan eshkab, ñui munchiyu kwaimandziimeran webetab, ñui munchiyu maramburab mariilan marig købig køn" cha. ²³ Inchene nabe trendamønrrun: "Managuen nabe ñimune ashmiig kur cha. Ñim larrø kaig marøbeløbe, nainukkurri tarømisray" cha.

*Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mc 1.22; Lc 6.47-49)*

²⁴ 'Møikkøben na wamindigwan mørøb, na maig taigwan møra marøbigwane kan móg tab isua marøbig lataig køn chinrrab. Nui yawan srug pala marøbig lataikke. ²⁵ Sre pub, pimera nurab, yawan isig megambub itsingucha, yabe peñmøn cha, kaguen srug pala marig pasrøwa. ²⁶ Inchen nan mørøppe, mørendø, na maig taigwan marmígwane, kan móg tab isua marmíig lataig

køn tamønrrun cha, nui yawan pisrum palatø marøbig lataikke. ²⁷ Sre puben, pimera nuraben, yawan isig megambub ichen, yabe peña, purø isumdiig mindisaig kørromisran— cha, trenchibig køn Jesùsbe.

²⁸ Inchén Jesùs iilan kerrigu chab waminchen, maya misaaba kwaara asha kørromisrøbelø køn øyeeg kusrenaniilan. ²⁹ Kaguende nøbe kusrenanøppe, nuinukkurrindøwei mu mandamgaig kusrenanøbig køn, tru Moisés pørigwan nømui kusrenanøbelø lata kømø.

8

Asr trerab kwanrrø tøgaigwan Jesùs tamarøb (Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Yandø Jesùs tun palasrøngurri kørraarruben, misag truba nu mendig amrrubelø køn. ² Inchene kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaig kemallippa, Jesùswei merrab tømbønsrabe trenchibig køn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig kóbene, tamartra—cha.

³ Inchén Jesùsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg kótan cha. Tamarig kørromisr—cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørromisren, ⁴ Jesùsbe trenchibig køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, katø Tiusweyasig tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørromisrin kui ashchain—cha.

*Suldau sötowan nø karub pera pasrabigwei
mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)*

⁵ Yandø Jesús Capernaumsrø kebibene, romanosmerai suldau cielan ashibig, kan centurión taig, nuimay arruabe, nun purugurra chib, ⁶trenchibig køn:

—Señor, nai mendig megabiibe yau kwanrrø tsun cha, truba truba pusrkwai inchib, kerrigu kønønrrab kaimaig.—

⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe arrua, tamaramønrrun— cha.

⁸ Inchen tru centuriónbe trenchibig køn:

—Señor, ñi nai yau kebattraimbe, nabe tengatig kómuinatan cha. Tammisr cha, treetø chirra cha. Nai karuindiig megabiibe tammisrtrun cha.

⁹ Kaguende nagucha mas nørreelø karuig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagúilø suldaumera tøgagur cha. Truilanma na møigwan køben: “Inrrø” chibene, ib; katø na møigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan chigøben: “Mar” chibene, marøb inchibig køn—cha.

¹⁰ Jesús iigwan møra, kwaara asha korrømisrabe, nui mendig amrrubelan trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Israelsrø møigweinukken isubigwan nainug pasra tøgagúig øyangatig nuig wetørramur cha, i møwei lataig.

¹¹ Incha nabe ñimune trendamønrrun chibig køn: Pørr kal-labgatøsrøngurrin køben, pørr kebibgatøsrøngurrin køben truba nu amrrua, Abrahamba, Isaacba, Jacobpa manrrab purramisrtrun cha, srømbalasrø Tius nø ashib

karub waisrø. ¹² Trune Tius nø ashib karub waisrø purrønrrab ureemerabe wambig purø trømbø løstøyu webusriilø könrrun cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig könrrun—cha.

¹³ Incha Jesúsbe tru centuriónwan trenchibig køn:

—Yamay inrrø cha. Ñi maig køreig treeg könrrun —cha.

Inchen tru urastø tru mendig megabiibe tammisrig køn.

Jesús Pedroí sueeran tamarøb

(*Mc 1.29-31; Lc 4.38-39*)

¹⁴ Jesús Pedroí yamay arrua, kebyabe, Pedroí sueerabe camayu pachiiba tsui ashibig køn.

¹⁵ Incha Jesúsbe tru ishuwei tasigwan katørabene, pachiibe weetaptinchen, nøbe kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb

(*Mc 1.32-34; Lc 4.40-41*)

¹⁶ Yandø yem misren Jesúsweimay truba yamelan kwaimandzig tøgarwan misaabe srua amruben, kan wamitøgatø tru kwaimandziimeran webetab, katø chi kwanrrø køben tøgarwan mayeelan tamarøbig køn. ¹⁷ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

Nøtøwei namui pusrkwabelanba,
namui kwanrrømeranba kerran, taig.

Jesucristoi mendig ambamibe murig køn

(*Lc 9.57-62*)

18 Jesúsbē nuin pøtøgatan misaamerā truba nu tullsrua kui ashabe, nui kusrenanøb pera unilane pisu ambøgatømaysrø larramrrai karubig køn. **19** Inchēn tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig kemallabe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

20 Inchēne Jesúsbē trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trab tøgagøben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera tøgar køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu narraramikken chigaig kur— cha.

21 Inchēn katøgan møikkøsrøn, Jesúswan mendig uñibiibe, trenchibig køn:

—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— cha.

22 Inchēne Jesúsbē trenchibig køn:

—Ñibe nai wendau amø cha. Tiusweimburabigu kwaig latailøbe nømui kwailan sørøbash— cha.

Jesús isig ichibigwanba, pi latøgushibigwanba kønøbashmub

(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Jesúsbē yandø barcoyu nebiben, nui kusrenanøb pera uniløbe nun lincha ambubelø køn.

24 Inchēne møimbe maryube truba trømbøig mur isig ichib kurra, pi welarmera barcoyu mas, mas negutsingucha, Jesúsbē kib tsubig køn. **25** Inchēn nui kusrenanøb pera uniløbe kasrønanrrab amba, trenchibelø køn:

—¡Señor, namun wesurra chib, chab asentab meler!— cha.

26 Inchēn nøbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig kota? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgar— cha.

Incha kurrabe, isigwanba, marwanba kønømønrrai kandø wamuben, jkatø! yandø kerrigu wasrønzhig kørrømisrøbig køn. ²⁷ Inchen nømbe kwaara asha kørrømisra, trenchibelø køn:

—¿Øyeebe chi møg kerah? cha. ¡Isig ichibig lata, mar lata, iiløguen nun mørtrappe!—

Jesús Gadarasrø pailø kwaimandzig tøgarmeran tamarøb
(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesúis pisu ambøgatø Gadara pirausrø larrailene, pailø kwaimandzig tøgarmera sørin trabmerayugurri werrua, Jesúswan kemallibelø køn. Truiløbe truba namiguelø köptø, tru maywane mugucha puramrrab kaimabelø køn. ²⁹ Inchabe trenchib trashibelø køn:

—Tiuswei Nusrkai, ¿namune chi martrab inchigu? cha. ¿Namun jkatø! purø trømbøig móra melønrrai martrab attirru cha, tru treeg maramig pumøwatøbe?—

³⁰ Truyugurri maya yab køsrøn kuchimera truba nu lawa mab amøñibelø køn. ³¹ Inchen tru kwaimandziimerabe Jesúswan trenchib rugabelø køn:

—Namun webetappe, trube, tru kuchimerayu kebambingarurrunrrig— cha.

³² Inchene Jesúsbø trenchibig køn:

—Ambay pøs— cha.

Inchen tru kwaimandziimerabe móguelainukkurri webamba, kuchimerayu kebamben, tru urastø kuchimerabe luløb

mendappe, truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

³³ Inchen tru kuchi ashibeløbe chab lula, pueblosrø puabe, tru kwaimandzig tøgar købelan maig purayaigwan kerriguh waminchib mendabelø køn. ³⁴ Inchen puebloyu maya misaabe Jesúswan katønrrab webamba, nun ashabe, tru piraugurri ‘irra’ cha, truba rugabelø køn.

9

Jesús kan kønønrrab kaimabigwan tamarøb (Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Inchen Jesúsbø kan barcoyu nebya, pisu ambøgatøsrø larraya, nui puebloyu pubig køn. ² Inchen truyube kan møg kønønrrab kaimabigwan kan tsigalyu muta amrruben, Jesúsbø nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, kwanriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, nullaaramøta cha. Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørrømisran—cha.

³ Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe treeg isubelø køn: “Nøbe Tiusweimburaab purø trømbøig waman” chib. ⁴ Inchen Jesúsbø nøm chi isub kuilan ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeg kaig isub køgue? cha. ⁵ ¿Møigwan mas kørmø tren-damdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran”, ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø”, ¿tamiteh? cha.

6 Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørnrai mu mandamgaig marøbig kui mørime ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kørnrrab kaimabigwane trenchiptinchibig køn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø!— cha.

7 Inchen kwanrriibe kurra, nui yamay ibig køn.

8 Inchen misaamera iigwan ashabe, truba kørig kui inchibelø køn, Tiusbe møruelan øyeeg mu mandamgaig maramig tranitamab isua. Incha øyeeg marikkurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

*Jesús Mateowan wamab
(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)*

9 Jesús truyugurri yabe, kan Mateo taig møwan romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amo— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

10 Indiibe Jesúsbe tru Mateowi yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben puabe, Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiłøba mishatsigu trubalatø purrøben, **11** møriløgøsrøn fariseosmera trunun ashabe, nui kusrenanøb pera unilan trencha payibelø køn:

—¿Ñimui kusrennøbiibe an utabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

12 Inchene Jesús trunun mørabe, trenchibig køn:

—Tabelø kwanrrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha. ¹³ Amba, i pørigu chi chibig kuigwan kusrey cha, tru Tiuswei wamyu øyah chibigwan: “Animal kweechá, nan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar” taigwan. Kaguende nabe sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— chibig køn Jesúsbe.

*Ayunamigweimburab Jesúswan payib
(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)*

¹⁴ Juan Bautistai mendig amøñibelø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—Namba, fariseosmerababe ayunamigwan katø katø marer cha. ¿Inchen ñui kusrenanøb pera uniløbe chindimbarre trunun marmeelø koh?— cha.

¹⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma novio nømba wabengan isuin purrønrraitarru? cha. Inchendø yandø novion srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen ayunabwei inchun cha.

¹⁶ 'Muguen kan köllin camisanma kölsraigü srø llensu sòtiimíigwan waya, tsushimøn cha. Kaguende tru srø llensube kesruppa, kölli llensune kölsrøben, mas trømbøikken kölsraig körrømisrtrun cha. ¹⁷ Katø srø vinonma köllin kalusmerayu usrmøwei inchibelø køn cha. Kaguende treeg marene, kalusmerabe srurrøben, vinobe lushen, yandø kalusmerabe ka pinønrrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha. Trumaybe møigwandøgucha chi mindisaig kømønrrun— chibig køn Jesúsbe.

*Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb
(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)*

¹⁸ Jesúś waminchib pasramne, judíosmeran chi maramigwan kan karubig puabe, nui merrab tømbønsra, trenchibig køn:

—Nai nimbasr ke møindø kwan cha. Øyeeq kuindøgucha, ñi arrua, tasigwan nuim pala estsarene, katø øsiiranrrun— cha.

¹⁹ Inchen Jesúśbe kurra iben, nui kusrenanøb pera uniilø nun lincha amben, nøbe tru møøba ibig køn. ²⁰ Indiibe kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tøgaig chiguen tab kømui megawa, Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesúś nø kewagúig urøzhigwandø katørabig køn. ²¹ Kaguende nøbe treeg isubig køn: “Nui kewagúigwan ka katøraitø tammisrig kørrømisramønrrun” cha. ²² Inchen Jesúśbe keesha asha, tru ishuwan ashabe, trenchibig køn:

—Chi isumøta cha. Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørrømisran — cha.

Indiibe tru uraskurri yandø tammisrig kørrømisrig køn.

Kan ishug-unan Jesúś øsiiranøb

²³ Incha Jesúś tru judíosmeran karubigwei yau pubene, lus urrabelø køben, katø misaamerá truba trashib kishib kui ashibig køn. ²⁴ Inchabe trenchibig køn:

—Yugurri webambay cha. Ishug-unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. ²⁵ Incha nømun webambingaruben,

Jesúsbe kebya, ishug-unan tasigu kemørene, unøbe kurraptingchibig køn. ²⁶ Inchen tru piraube muba kuimburab treeg purayaigwan wammørig kørrømisrøbig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

²⁷ Jesús truyugurri webya ibene, pailø kabgailø trenchib trashib wendautø amrrubelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø David-wei Nusrkai!—

²⁸ Inchen Jesúsbe yau kebiben, tru kabgailø kemallene, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe na øyeegwan martraitamab køregueh?—cha.

Inchen nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

²⁹ Inchene Jesúsbe nømui kabmeran katørawabe, trenchibig køn:

—Ñim ñimui isubigwan nainug maig tøgagúig treeg kønrrain— cha.

³⁰ Inchen nømui kabmerabe ashibelø misren, Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mun køben eshkab kønrrab kømø cha, i marigwan.—

³¹ Tredaingucha nømbe webambuptø, Jesús nø chi marigwan tru pirau mayeelan waminchibelø køn.

Kwaimandzig tøgaig waminchab kaimabigwan Jesús tamarøb

³² Inchen tru kabgailø købeløbe webambub kømnetø, møiløgøsrøn Jesúsweimay kan wamgaig kwaimandzig tøgaigwan srua amrrubelø køn.

³³ Inchen Jesús tru kwaimandzigwan weguchen

latatø, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaabe kwaara asha kørrømisra, trenchibelø køn:

—¡Managuen nam Israel misaamerai utube øyeekkatiibe ashmer!— cha.

³⁴ Inchen fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabikkurri kwaimandziimeran nøbe webusrøbig køn cha.—

Jesús misagwan yeekkucha nebuig melaitamab lastima ashib

³⁵ Jesús maya pueblomerasrø, yamera tsitsø pønrrabsrø, judiosmera tulundzuni yamørig kusrenanøb, tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab waminchib, chi kwanrrømeragurrimbunø tøgarwan puskwabelan tamarøb llirab ibig køn. ³⁶ Incha truba nu søtø misagwan ashabe, lastima isui inchibig køn. Kaguende nømbe truba isuilø, chinchabguen kaimar, kan ubishamera mu ashchabig chigar latailø køben. ³⁷ Incha nui kusrenanøb pera unilan trenchibig køn:

—Ellmarig tulisamibe truba nørrø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha. ³⁸ Inchawei tru ellmarig puaig Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtrai.—

10

*Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub
(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)*

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera unilan wamabe, mu mandamgaig maramig tøgagønrrai tranøbig køn, trømbøig maringarub

kwaimandziimeran webusrøb, katø chine kwanrrømeranba, pusrkwabelanba tamartrai.

² Lilø kön tru doce nøashib karua øriilai munchimera: Srøsriibe Simón truigwane katø Pedrogucha taig, nui nuneg Andrésba, Zebedeowi nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, ³ Felipe køben, Bartolomé køben, Tomás køben, Mateo tru romasreelayasig an utabig køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, ⁴ Simón tru Cananistameratingatiig køben, Judas Iscariote tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø misra tranøbig købengue.

*Jesús tru doceelan kusrenanrrai ørøb
(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)*

⁵ Jesús i doceelan øyah martrigay chib karua ørøbig kön:

—Judíos kømeelø waraisrø ammøwei, samaritanosmerai pueblomerasrø kebammøwei inchigay cha. ⁶ Trembe tru Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latailaimaytø amrrigay cha. ⁷ Trusrø ambabe, srømbalasrø Tiis nø ashib karub waibe lutau pasran chib eshkab kusrenanrigay cha. ⁸ Kwanrreelane tamarøb, kwailan øsiiranøb, asr trerab kwanrrø tøgarwan tamarøb, kwaimandziimeran webetab inchigay cha ñimbe. Ñimun øyeeg martrai tranigwan ñimma ka ketig utig kön cha, ñimgucha katø treegwei marøppe, anwei marmøtay cha.

⁹ 'Oro køben, an køben, cobre køben ñimui pørønailøyu pusra ammøwei, ¹⁰ katø mayuwei murral ila ammøwei, turingucha yunømaramiba kómøtø, kandø tøga; alpargatiskucha keeta

kømøwei; ni pøtønain tsikkucha srua ammøwei inday cha. Kaguende chigøben marøbiibe nui marimburøbe mu chi chinrrainga mamigwane utamig køn cha.

¹¹ Ñim kan puebloyu kui, ya tsitsø pønrrabyu kui puabe, kan misag chi isumgaig tabigwan lawa, truigwei yau kørrømisrtrigay ñim truyugurri ambamnegatig. ¹² Yau kebamuppe, ‘ñimun chi isumgaig tab køn’ chib wamønrrigay. ¹³ Tru yau misaamerá truburab tabelø købene, tru ñimui tab købiibe nømuim pala treeg kørnrun. Inchen trengatig kørnragailø købene, ñimui tab købiibe ñimuiniutøwein kørnrun. ¹⁴ Inchen ñimun wamømøwei, ñim wamindigwan mørnmøwei inchene, nømui yaugurrin kui, nømui puebloyugurrin kui webambuppe, srøbyu usrøwan chishtø kørroga webamrrigay chibig køn. ¹⁵ Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe Sodomaimba, Gomorraimba pirau lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kørnragigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kørnrun cha.

Wendøsrø kaig indinab melamig attrabig

¹⁶ 'Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar. Chiyugøben kegørrømønrrab ñimbe ul latailø kuy. Inchen chi kaig inchimeelømaybe palomamera latailø kømig køn.

¹⁷ Ashiptø kørnrigay misaameran. Kaguende nømbe ñimune karubelai tasku tranøb, katø judíosmera tulundzuni yamerayu ñimune ichabetab inchun. ¹⁸ Katø karubelø nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø srua amrrun, trumay ñimbe nømunba, judío kømeelanba

naimburabigwan wamindamig kønrrai. ¹⁹ Inchen tru karubelan ñimun tranene, ñimbe mandø lötamigwan chi isumøwei, mandamermbab chi isumøwei inchigay. Kaguende tru wamindamig pubene, wamindamig tøgagønrrai Tius tranrrun, chibig køn. ²⁰ Kaguende ñim waminchain kømøtø, Tius ñimui Møskawei Espíritu ñimurri waminchun.

²¹ 'Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen, møskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe møskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha. ²² Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig kønrrun chibig køn. ²³ Ñimun kan ciudayu chigøben kaig martrab inchene, katøgansrømay wegørra ambay. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møg Misra Arrubiibe Israel pirau ciudamerayu ñim kerrigu naimburab eshkab lliramøwatø attrun cha.

²⁴ 'Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Katø kan karuindiig megabiibe nui ya puaigwan purab nuig kømøn. ²⁵ Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui mørramig køn. Inchen tru karuindiig megabiibe tru ya puaig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui mørramig køn. Yau møskai ashib wabigwanguen kwaimandzig Beelzebú cha wamibe, mas nui yau purrabelane chitø tai asamø chibig køn.

*Mun kørig tøgagømig
(Lc 12.2-7)*

²⁶ 'Inchawei misaameran kørig kui inchimøtay. Pøs chitøgucha sørriibe sørriitø kørrømisrmø, kenamisrtrun. Katø kan søratø tøgagúibe søratø kørrømarig kømø, wammørig kørrømisrtrun. ²⁷ Na ñimun løstøyu wamindigwane ñimbe kwaløm tøryu waminday. Katø na ñimun nilø wamindigwane ñimbe yabalasrøngurri trasay. ²⁸ Asrwandø kweechibelane kørig kui inchimøtay. Kaguende ñui møsigwane kwetchab kaimanrrun. Treeg kømøtø, asrwanba, møsigwanba managatig tru møra melamnug pinishinrrabigwan, tru Tiuswane si, kørig tøgaguy, chibig køn.

²⁹ '¿Pagatø illinzheelan kan centavozhigweindø yanøbelø kömuitarru? Treweindøzhigwanguen ñimui Møskai pirau kørrøbashmubene, ni kanzhikken kørrømøn. ³⁰ Pøs, ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn. ³¹ Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn.

³² 'Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane nagucha nai Møskai srømbalasrø wabigwei merrab treetøwei truigwane 'nuingatiig kur' tamønrrun. ³³ Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane nagucha nune nai Møskai srømbalasrø wabigwei merrab 'nuingatiig kømur' cha, trendamønrrun chibig køn, Jesúsbe.

*Jesúskurri misaamera nøørøtø misrøb
(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ 'Nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab købigwan srua arritamab isumøtay. Nabe truigwan

srua arrumøtø, kwayab kømigwan srua arrur cha.

³⁵ Nabe arruppe,

møøbe møskaimba namig kurrøben, nimbasrbe usrimba namig kurrøben, yernabe sueeraba namig kurrønrrai martrab arrur.

³⁶ Inchawei møigwandøgucha ashig kømui inchibeløbe yaeløtøwein kønrrun.

³⁷ 'Møikkøben møskawan kui, kabe usran kui, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. Nui nusrkawan, kabe nui nimbasrwan, nan lataguen kømø, mas undaarabiibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. ³⁸ Inchen møikkøben kuruswan mutab nai mendig arrumíibe truburab chincha nain kønrrabgaig køn. ³⁹ Inchen møikkøben øsig kømigwan wetørrabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa tøgagønrrun cha.

Ketigwan utab

(Mc 9.41)

⁴⁰ 'Møikkøben ñimun tab wamab utabiibe nan utan. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan. ⁴¹ Inchen møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kui ashiptø nun tab wamab utabiibe, tru Tius maig karuigwan eshkabigwan ketigwandøwei nøbe Tius tranig utønrrun chibig køn. Katø møikkøben kan sølgandø tabig marøbigwan, sølgandø tabig marøbig kuimburo utabiibe, sølgandø tabig marøb møwan ketigwandøwei Tius tranig utønrrun cha. ⁴² Inchen møikkøben nai mendig amøñibelø kui ashiptø trengatig kømøzheelan kan pi pishi pasuzhiitøguen

srørrøbiibe, truburø nui ketig utamigwane utømø
kømø, utønrrun cha, ñimun trendamønrrun.—

11

¹ Jesú s yandø nui doce kusrenanøb pera uniilan øyeeg, øyeeg marøb amøñinrrigay cha, chab kusrenanabe, truyugurri ibig køn, tru pirau katøgan pueblomerasrø nui srø wam tabigwan kusrenanøb katø eshkab waminchib inchab.

*Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø
(Lc 7.18-35)*

² Juan Bautista kailan keeri yau keerig pasrøwa, Cristo chi marøb uniilan wammørøbig køn. Inchabe møilan køsrøn nui mendig amøñibelan Jesúswan trencha payrrai ørøbig køn:

³ —¿Tru Cristo attrabig købibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramøh? chinrrai.—

⁴ Inchene Jesúsbø nømun løtappe trenchibig køn:
—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. ⁵ Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmerane nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø køn cha. ⁶ Mayanguen tab kuig køn chibig køn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubigweimbe.—

⁷ Inchen yandø nøm amben, Jesúsbø Juanweimburaab misagwan trenchib waminchib pølbasrøbig køn:

—¿Mu misag warab waraimøsrømbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay

imay ka isig srua yainaptiigwande? cha. ⁸ Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. Kabe, ¿kan mög truba tabig keweigwande? cha. Ñimbe ashibelø køn, truba tabig kebeløbe reymerai yau purrabelø kui. ⁹ Trube, treeg købene, ¿chi ashchab webambig kø? Kabe, ¿Tius maig karuigwan kan eshkabigwande? Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig køn cha, katø treetøguen kømø, trurrigu Tius maig karuigwan eshkabigwan lataguen kømø, mas purø nuigwan. ¹⁰ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig køn:

Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truibe ñui maywan tamartrai ñui merrab.

¹¹ 'Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Maya möguelø kal-laelai utu Juan Bautista lata nuibe muguen kurrømuig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuube chigucha kømíkken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.

¹² 'Juan Bautista marøb pølbasrøb uraskurri möingatig srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe truba kaig indinab pasran. Inchen tru treeg kaig marøbeløbe treeg mara, trunun nøm kanammørø indan. ¹³ Mayeelø Tius maig karuigwan eshkabeløba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibabe Juan arrumnegatig Tius maig karuigwan eshkaig købig køn. ¹⁴ Ñim iigwan kørewa utønrrappe; Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig Eliás attrabig købig, truigwein køn. ¹⁵ ¡Møramig kalu pønsraibe mør!

16 '¿Møin kwaløm misaamerane chi latailø kön chinrrab køh? chibig kön. Kan plazayu ure-emera esheerrab purramisra, nømui linchibelan øyah chib trashib purrabelø latailø kön cha:

17 Nambe ñimuyasig luswan urringucha,
ñimbe pailamuig kön chib.

Cantailø isumdeelø cantaben,
ñimbe miirab kishmuig kön, chib.

18 Pøs Juan mamøwei, muchimøwei inchibig arrubene, nømbe: "Kwaimandzig tøgaig kön" chibelø kön cha. **19** Inchen Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, nømbe: "Menrra maptiig kön", tamba: "Menrra muchiptiig kön", tamba: "Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig kön", tamba inchibelø kön nømbe. Inchendø mu møkken nebua isumgaig Tius marøb pasraibe nui mariiløtøga treeg kuitamab ashchai tørgandø kenamaran-chibig kön.

*Isua mørnø misaameran isumdiig nebunrrabig
(Lc 10.13-15)*

20 Incha Jesúsbe maramburab mariilan nø truba mari pueblomerasrø namig waminchibig kön, kaguende tru pueblomerayu warab misaamerabe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramuikkurri. Incha Jesúsbe trenchibig kön:

21 —¡Ay, ñi Corazín pueblo waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo waacha! Kaguende Tirosrø Sidónsrø tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø

keb, nagusrøwan itøbusrøb inchibsruinrrun cha. ²² Pøs nabe trendamønrrun: Tiuswei tru maig kørnrabigwan asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha. ²³ ¿Inchen ñi Capernaum pueblogan, purø tab incha srømbalasrøngatig kusruig kørnurmab isutirru? Treeg kørnøtø, tru møra melamnug kegutsig kørnrabguen ñibe. Kaguende ñimui utu maramburab mariilan Sodomasrø na marig købig kuimbe, møingatig tru ciudabe pinømubsruinrrun cha. ²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Tiuswei tru maig kørnrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe tru Sodoma pirausrø misaamerai lataitøguen kømø, ñimuimbe mas purø trømbøig kørnrun—cha.

*Naimay amrrua isray
(Lc 10.21-22)*

²⁵ Tru uras Jesús trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeelø kusremeeelan kenamarikkurri. ²⁶ Treegwein køn, nai Møskai, ñi treeg kørnrai maramig tab kuig kua.

²⁷ 'Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan tran-dan. Mugucha na Nusrkawane mu ashmuben, Møskaindøwei asan. Mugucha Møskawane mu ash-muben, na Nusrkaimbah, møiløgøben na kenamariilø truiløbatø asan. ²⁸ Ñim mayeeløba ñimui amønailøyu chine chine nebuig truba muraarailø, trurrigu kwatsig nigarbe naimay amrruy, nabe ñimun isramig tranrrumøn. ²⁹ Arau merrarrabig

tru nai nukabala trarrigwan kashmø, uta, naba latatø srua amun chibig køn. Incha na maig køben nan treeg asha kusrey cha. Nama purø tammayig, manrraugurri newan tabig chish inchimiig, nabe treeg kur cha. Øyamaybe ñimui møssiimerayasig isramig wetørranrrun cha. ³⁰ Kaguende nuka pala trarrig arau merrarrab tsig naimbe kwatsiguig kømø, ka niga ambamdiig køn— chibig køn Jesúsbe.

12

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurroబ

(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Inchen tru uras kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe parøgwaben, tirigu turwan lurra, trulwan mab mendabelø køn. ² Inchen fariseosmerabe asha, Jesúswan trenchibelø køn:

—Au, ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan marøb køn— cha.

³ Inchene nøbe trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø kötirru cha, mana kösrøn Davidwanba nui linchibelanba parøgwaben mandø indigwan? ⁴ Pøs truima Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, nøba nui linchibeløba Tiusweyasiitø tarømarig pirrimeran maig köbig køn tan cha, ni nun lata, nui linchibelan lata mamønrrai merigwan, tru sacerdotesmeratø mamigwan. ⁵ ¿Kabe ñimgan tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu lemeelø kötirru cha, isrin kwaløm kuindøgucha sacerdotesmera Tiuswei yau marøb purrappe, isrin kwaløm kömui lataig,

isrømø, marøb purrøben, truigwanma Tiusbe kalø kui asig kuitarru? cha.

⁶ 'Inchen køben nabe ñimune trenchar: Tiuswei ya lataitøguen kømøtø, mas purø nuikken kur cha, na yu pasrabiibe. ⁷ Ñimbe ni chi tainguen mørmuin køn: "Animal kweecha, Tiuswan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar" taigwan. Tru trendaigwan ñim mandø kui mørig kuimbe, kaig Mara kømeelane 'øyeeg kaig marøbelø køn' chimubsruinrrun cha. ⁸ Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nø karunrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— chibig køn, Jesúsbe.

*Kan møg tasig mul-laig
(Mc 3:1-6; Lc 6:6-11)*

⁹ Incha Jesúsbe truyugurri ya, judíosmera tulundzuni yau kebibene, ¹⁰ truyube kan møg tasig mul-laig wabig køn. Inchen kaguen møiløgøsrøn Jesúswan chigøben chi køptø, Jesúswane trencha payibelø køn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanriigwan ka tamarrain kø chindah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Ñimma møikkøben kan ubisha tøgagua, isrin kwaløm trabyu kebeñene, ya, kemøra, wesramønrraguh? cha. ¹² Pøs kan møøbe kan ubisha lataitøguen kømø, purab nuikken køn cha. Inchawei treeg købene, isrin kwalømmerawangucha tabig maramigwane merømø, ka marbasamig køn — chibig køn.

¹³ Incha tru møwane trenchibig køn:
—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen nøbe larrøbichene, kandarø kwal latawei tabig kørromisrøptinchibig køn. ¹⁴ Inchen fariseosmerabe webamba, Jesúswan namig kurra, mandø incha pinisamigwan waminchib mendabelø køn.

Jesúsweimburab maig nebunrrabigwan wamindig

¹⁵ Inchen Jesús iigwan wammørabe, truyugurri iben, misag truba nu mendig ambubelø køn. Inchen Jesúsbe mayan kwanreelan tamarøbig køn. ¹⁶ Incha nune mu køn cha, mun køben misaameran mørø waminchimønrrain karubig køn. ¹⁷ Iibe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaskurri øyeeg taig nebunrrain kuig køn:

¹⁸ Iibe tru nai karuig marøb megabig køn cha, tru na lawa wesruig,

na undararaig, truigweimburappe nabe truba tab kui mørøb kasrag war taig.

Nabe nai Espíritun nuim pala pasren,

chu pirausreelø køben maya misaameran tru sølgandø tabigwan nø eshkab kusrenanrun taig.

¹⁹ Nøbe kwayam lamøwei, trashimøwei, callesmerayu nui wamwan wamindi mørmøwei indig kønrrun taig.

²⁰ Kan caña kegurisaigwan nøbe kebinab lanchimøwei, katø mecha ke chab kwab pilab pasrabigwan kweechimøwei inchun taig,

tru sølgandø tabigwan kerrigu kanawa wesrawa pasramnegatig.

²¹ Inchen judíos kømø misaamerabe nui munchiyutø isua muniirab kønrrun, taig.

*Jesúswan kwaimandzigwei maramburab mari-itøga maran chib
(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)*

²² Inchen Jesúswaimay kan mög kabgaig, wamgaig kwaimandzig tøgaigwan srua amben, nøbe nun tamarene, tru wamgaibe waminchib, ashib inchibig køn. ²³ Inchene mayeeløba kwaara ashib trenchib payiyabelø køn:

—¿libe tru merrabsrø Davidwei Nusrkain køppeendi?— cha.

²⁴ Inchen fariseosmera iigwan mørabe, trenchibelø køn:

—Nugwaimandzig, Beelzebú, tru kwaimandziimeran ke nøasha karubig treeg martrai tranig kua, truikkurri kwaimandziimeran weeran— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbø nøm chi isub pønrraigwan ashabe, trenchibig køn:

—Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nømasiitø nøørøtø misrøb kurrafe, pinønrrun cha. Katø kan ciuda lata, katø kan yaelø lata nømasiitø nøørøtø misrøb kurrafe, warønrrab kaimanrrun cha. ²⁶ Øyeetøwei Satanáskucha Satanáswandøwei weguchabe, nøasiitø nøørøtø misran cha. Inchen nø ashib karub waibe, trube, ¿chincha pasrabig pasrønrrab kø? cha. ²⁷ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nøm kusrenrrun chibig køn. ²⁸ Trune na Tiuswei Espíritutøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nø ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

29 'Kabe kan møikkøben kan mur møwei yauma kebya, tru mur møwan lusrøbmerrig lusrmøwatøbe, ¿nui chi tøgagúigwan chincha kerranrrab kø? cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn.

30 'Naingatø pasrømíibe, nan tsaleelaingatø maran. Inchen naba tulishimíibe truørøtø wiitan.

31 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Misaamera kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamab wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa ulø paymønrrun cha. Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab wamindiilane si, Tiusbe pesannamø, ulø payrrun chibig køn. **32** Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe ulø paymønrrab pesannanrrun. Trune møikkøben Espíritu Santon kaig waminchibigwaneguende ni møi yu lata, ni kansrø lata pesannamø, ulø payrrun cha.

*Tusrwane mamikkurri asan
(Lc 6.43-45)*

33 'Pøs kan tab tusrbe, tab mamitøwei niirrun. Inchen kan kaig tusrbe kaig mamitøwei niirrun. Kaguende kan tusrwane mamig niguinug asan.

34 ¡Ul lataig inchib misaamera! ¿Ñim chincha tabig waminchague, trendø kailøbe? Kaguende nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan. **35** Kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan. **36** Inchawei nabe trendamønrrun: Chigøben wamindamgailan

misag ke ka wamincha mōriilan Tiuswei tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōm mayeeløba tru urasbe kerriguuh maig kuigwan eshkamig kōnrrun cha. ³⁷ Pøs ñui wamindiitøgatøwei ‘tabig kōn’ tain kui, kabe ‘kaig kōn’ tain kui Tius treeg marig kōrrømisi|trabguen.—

Jesúswan mu kōremgaig mana asiimtíig martrai miab

(*Mc 8.12; Lc 11.29-32*)

³⁸ Inchen møiløgøsrøn Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúswan trenchibelø kōn:

—Kusrennøbig, Tius ñiba pasrain kui nam asha kōnrrab mar— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kōn:

—Møin kwalōm kaig misaamera, kan kasharawar peeба itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab maramig miatan cha. Inchendø asha kōnrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Jonásweiwandø eshkamønrrun cha. ⁴⁰ Tru Jonás truba nu peskau umbu pøn kwalōm, pøn yem wab lataitøwei Møg Misra Arrubikkucha pøn kwalōm, pøn yem pirø umbu wanrrab kōn cha. ⁴¹ Tru Nínive ciudasrø misaamerabe Tiuswei tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōmbe kenamisrtrun cha, tru møin kwalōm misaameran kaiyu pønsrønrrab. Kaguende nínivesreeløbe Jonás eshkaigwan mōra, nømui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliraig kōn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig kur cha.

42 'Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kørnrrabigwan asha maram kwalømbe kurrørrun cha. Incha nøbe tru møin kwaløm misaamera ñimun møra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nøma purø yabsrøngurringuen pirau arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mørtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

*Kwaimandzig móweinuumay katøle arrub
(Lc 11.24-26)*

43 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig móweinukkurri webippe, chugøben purmerasø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, treeg isun: **44** "Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinuumaytøwei". Incha katø arruabe, tru mówane kan yawan chiguchagaig chishtø paluuncha tamara pasrig lataig wetørranrrun cha. **45** Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nø lataguen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru móweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru móøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø. Inchawei i møin kwaløm misaameran kailan treetøwei purainrrun— chibig køn Jesúsbø.

*Jesúswei usrimba, nui nuneløba
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)*

46 Jesúss misaameran waminchib srø pasramne nui usrimba, nui nuneløba pua, nøba waminchig kui wambiitø pønrrabelø køn. **47** Inchen móikkøsrøn Jesúswan eshkabig køn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñiba waminchab ñun payib.—

⁴⁸ Inchene Jesúsbe tru eshkabigwane trenchibig køn:

—¿Nai usri, nai nuneløbe mumera koh?— cha.

⁴⁹ Inchabe nui kusrenanøb pera uniilan kwaneshkab trenchibig køn:

—Nai usri, nai nuneløbe iilø køn cha.

⁵⁰ Kaguende møikkøben nai Møskai srømbalasrø wabig maig martrai karuben, treeg marøbig, truibe sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin køn— cha.

13

*Kan ellmarøb kwallibigwan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig
(Mc 4:1-9; Lc 8:4-8)*

¹ Tru kwalømdøwei Jesús yaugurri webya, nu pisu menda wamisrøbig køn. ² Inchen misag truba nu tulundzunikkurri, Jesúsbe kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø pønrrabelø køn. ³ Inchen nøbe waminchib pølbasrøbig køn ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra kusrenanøb.

Incha trenchibig køn:

—Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha. ⁴ Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørøben, illimera amrrua, man cha.

⁵ Katøganbaløbe sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørра, pirø palatiikkurri tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø, ⁶ pørr webarruabe, mergurangaruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha. ⁷ Katøganbalø yellbe kal shau

utu kørrøben, kalmera nørrørab mendappe, chab kasrøb tsibisan cha. ⁸ Inchen katøganbalø tab pirau kørrabiibe si, tabig ellmarig misra, møriløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien niguen, møriløbe sesenta niguen, katøganeløbe kan trulzhikkurrindø treinta nigan cha. ⁹ ¡Kalu pønsraibe, mør!— chibig køn.

Mandøgurri ‘ilan øyeeg lataig køn’ cha Jesús wamindig

(*Mc 4.10-12; Lc 8.9-10*)

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemalla, trenchib payibelø køn:

—‘Øyeeg lataitøwein køn’ chib, ¿misaamerane chindimba øyamay waminchigu?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srømbalasrø Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimíig tøgagúilan ñimum ashchai tranan cha. Trune katøganelane treeg kømøn cha.

¹² Kaguende tøgaigwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha.

¹³ Inchawei nabe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib wamindiiløtøga chineh kemesra waminchar chibig køn. Kaguende:

nømbe ashendø, ashmøn cha,

mørendø mørmøwei, ni katø chigúinguен
mørmøwei indan cha.

¹⁴ Inchawei nømune øyeeg køben, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah wamindig ciertonwei nebun cha:

Maya, maya mørendø, ni chi tainguen mørmønrrun
cha.

Ashippe, ashendø, chigúi ashmønrrun cha.

15 Kaguende i misaamerai manrrøbe larrø tranr-reelø srug lataig misrin køn cha.

Kalumera, kabmera kasrailø tøgar køn cha,
ashmøwei, mørnmøwei,
ni chi tainguen mørnmøwei,
nuimay amrrumøwei inchai,
katø na tamariilø kømøwein kønrrain taig.

16 'Trune ñimbe mayanguen tab kuilø køn,
kaguende ñimui kabmera Tiusweimburabigwan
ashib, kalumera nuimburabigwan chigúi mørøb
inchibelø tøgarbe. **17** Inchawei nabe ñimun cierton
trenchar: Tius maig karuigwan eshkabelø køben,
sølgandø tabig marøb misaamerai køben, truilø
truba nu, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø,
ashmuig køn cha. I ñim mørigwan mørinrrabna kui
inchendø, mørmuig køn cha, trenchibig køn.

*'Øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindigwan
Jesús tab eshkab*

(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 'Au, ñim møray, tru kwallibigwan 'øyeeg
lataitøwein køn' cha, kemesra wamincha
pasrigwan na eshkanrrab. **19** Tiuswei tru srø
wam srømbalasrø karub waisriigwan mørrendø,
chigúinguen mørmeelane tru nugwaimandziibe
arrua, tru manrrau ellgwaigwane kerran cha.
Inchen truiløbe tru yell mayu kørrabelø latailø køn.
20 Inchen tru sruurrøldø pirau pirø tre chiganug
körrab yellbe tru misag Tiuswei wamwan tru
urastøbe truba tab kui mørøb utabelan trunun
eshkabig køn. **21** Inchendø srøltre umbu keetiimiig
kua, maya yanaguen amøñimøn. Incha tru
Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø
chigøben kaig nebub arruben, møi møin körran.

²² Inchén tsuren, tru kal shau utu kórrab yellbe øyeeg misagwan eshkabig kón: Tiuswei wamwan mørøppe, mørendø, i pirau chine kóbigwan menrra isubiibah, nómui chine palømø tøgagúilø purø tabig lataig asønaikkurrimbatø, tru Tiuswei wamwan mørígwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nómbe ellmarig misrmón cha. ²³ Inchén tru yell tab pirau tsuriiløbe tru misag Tiuswei wamwan møra, katø tab chigúi møra, truibe sí, tab ellmarig misrigwan eshkabig kón. Truiløbe tru kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien, kaneløbe sesenta, kaneløbe treinta nigabelø latailø kón – cha, trenchibig kón Jesúsbe.

Tirigu utu arrucillu kal-labigwan kemesra wamindig

²⁴ Incha Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein kón’ cha eshkawa pasrøb trenchibig kón:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan móø nui trau tab yellwan tsuri lataig kón cha. ²⁵ Inchén søteeløba kib waramne nun kan ashig kómuí inchibig arrua, tirigu tsuri utu kaig yellwan wiitappa, yan cha. ²⁶ Inchén tirigu nørrørawa, urø weetøbene, tru kaig kau arrucillugucha kenamisrøptindan cha. ²⁷ Inchén tru tra puaigwei marøb melabeløbe nune trenchinrrab ambubelø kón: “Señor, ñi trau tru tsurig yellbe tabig kóbendøbe, ¿tru kaig kaube chugurrin kal-lah?” cha. ²⁸ Inchene tru ellmarig puaibe trenchibig kón: “Mutø tsaliig øyeeg mariinrrun” cha. Inchén truyu marøb melabeløbe trencha payibelø kón: “¿Kabe tru kaig kauwan nam kitønrrab ambamøh?” cha. ²⁹ Inchene nøbe trenchibig

køn: “Kagøbasay cha. Inchippa kaig kauwan kitønrrab incha, tirigungucha tøga kitabgun cha. ³⁰Trembe paramnegatig trubalatø ka nørørabasay chibig køn. Tru uras tru tulishinrrabelan øra, tru kaig kauwanmerrig tulisha, lusrø mara, pattrai karumønrrun cha. Incha tirigune nai tirigu esegainug keeringarumønrrun”, tan— cha, trenchibig køn Jesúsb.

*Murtasa yellwan kemesra wamindig
(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)*

³¹ Jesús katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan murtasa yell lataig køn cha, kan møg nui trau tsurig. ³² Maya yellmerai utu purø lamø yel-lzhig købendø, nurappe, tru ellmarig shush tus-rmerai utu maš nuibe murtasa køn cha. Yandø kan tusrburabig misren, nuig køptø, illimera pala amøñibeløguen amrrua, tru srarmerayu le marøbelø køn— chibig køn.

*Levaduran ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindig
(Lc 13.20-21)*

³³ Katø Jesúsbø katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchibig køn:

—Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe levadura lataig køn cha, kan ishuuma pa arruba harina somara, levaduran pusren, maya somarigwan trunun ørøba pulingarub lataig køn— cha.

*Mandøgurri ‘iilan øyeeg latailø kön’ chib Jesús kemesra wamindig
(Mc 4.33-34)*

³⁴ Jesúsbe misaamera nørrø pasrabigwan kerrigu iigwan kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein kön’ chib wamindiitøga eshkabsulu waminchibig kön. ‘Øyeeg lataitøwein kön’ cha, eshkawa pønsra kømuppe, waminchimiig kön. ³⁵ Øyeeg nebuppe, tru Tius maig karuigwan eshkabig maig taig nebunrrain kuig kön, tru øyah taig: Waminchib kusrenanøppe, ‘øyeeg lataitøwein kön’ chibgøba eshkab wamindamønrrun cha.

Tius pirøwan marøb uraskurri sørig pønrrabelan tørgandø eshkab wamin- damønrrun cha.

Tirigu utu arrucillu kauwan kemesra wamindigwan ‘øyeeg lataitøwein kön’ cha, Jesús tab eshkab

³⁶ Incha Jesús tru nu søtø misagwan ungwa cha, yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe trenchibelø kön;

—Tru ellmarinug kaig kauwan ‘øyeeg lataitøwein kön’ cha, namun eshkab wamindigwan tab eshkarra— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig kön:

—Tru tab yellwan ellmarøbiibe Møg Misra Arrubigwan eshkabig kön cha. ³⁸ Inchén tru ellmarig trabe yu pirau maya misagwan eshkabig køben, tru tab yellbe Tius nø ashib karub waigwei ureemeran eshkabig kön cha. Inchén tru kaig kaube nugwaimandzigwei ureg kön cha, eshkabig kön. ³⁹ Inchén tru ashig kømui inchib tsaliig tru kaig kauwan ellguawa

pasrøbiibe nugwaimandzigwan eshkabig køn cha. Inchen tru ellmarig srønøbe srabe kwaløm patsønrrabigwan eshkabig køben, tru ellmarigwan tulishibeløbe ángelesmeran eshkabig køn cha. ⁴⁰ Tru kaig kauwan tulisha, nagu pattrai kebetab lataitøwei srabe kwaløm patsab uraskucha øyeeg punrrun chibig køn. ⁴¹ Tru Møg Misra Arrubiiibe tru katøganelan kaig maringarub pønrrabelanba, ke kaigwandø marøb pønrrabelanba nø ashib karub wainukkurri truilane mayamba nui ángelesmeran tulishinrrai ørtrun cha. ⁴² Inchen nu nag naarabigu kebusren, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha. ⁴³ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe nømui Møskai ashib karub waisrømbe kan nøsig pilab latailø pilønrrun cha. ¡Kalu pønsraibe, mør! chibig køn.

Purø tabig søra tøgagúigwan kemesra wamindig

⁴⁴ Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan chigøben truba tabzhigwan pirø umbu søra pasrig lataig køn. Kan møg tru tabig sørig pasrabigwan wetørrawa, katøle truyutøwei søra pasran. Incha truba kasrag ya, nui chi tøgagúilan kerrigu yanabe, tru pirøwan penaptindan.

Tørguebilab sruuzheelø truba nuweyig lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁵ Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan tørbilab sruuzheelan lawa, penab, yanøb inchibig lataig køn cha. ⁴⁶ Incha kan tørbilab sruuzhig truba truba tabzhig nuweyig wetørrappe, ya, nui chi tøgagúigwan kerrigu yana, tru purø tab sruuzhigwan penan, chibig køn.

Atarraya lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁷ 'Katø tru srømbalsrø Tius nø ashib karub wainuguibe kan atarrayan maryu keguchen, chi peskaugurrimbunø kemørøb lataig køn cha.

⁴⁸ Incha atarrayayu peskau netsabene, tru peskabeløbe pi menda wesrua, peskaumeran lawa tarømartrab purramisran cha, tabelane tasinyu pusrøppe, kailane petaptø petan cha. ⁴⁹ Srabe kwaløm patsab uraskucha øyeetøweih purainrrun, chibig køn. Inchene ángelesmera webamrrun cha, kailanba, sølgandø tabig marøbelanba nøørø tarømartrab. ⁵⁰ Incha kailane nu nag naarabigu kebetønrrun cha, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

Kusrenaniilø kølliiba, srøiløba

⁵¹ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ilan kerriguba chigúi mørgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

⁵² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Mutøgucha Moisés pørigwan kan kusrenanøbig srømbalsrø Tius nø ashib karub wainuguigweimburaab kusrebig misrade, kan ya puaig møskai latawei nui tabzheelø esegaig tøgagúinukkurri srøilø køben, kølleelø køben wesrub lataitøwei maran— cha.

Jesús Nazaretsrø (Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Yandø Jesús tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib ilan eshkab chab waminchabe, truyugurri webya ibig køn. ⁵⁴ Incha nuim pirausrøndøwei

puabe, tru judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøbene, misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿I møøbe øyeeløbe churre øyeeg kusreh? cha.
 ¿Katø tru maramburab mariilan chincharre marerah? cha. ⁵⁵ ¿Ibe tru tsiimeratøga chine marøbigwei nusrkai, katø nui usrimbe María taig kømuitarru? cha. ¿Santiagoin køben, Joséwein køben, Simónwein køben, Judaswein køben nuneq kømuitarru? cha. ⁵⁶ ¿Yamba nui nuchaløgucha kerriguba namui ututøwei warabelø kømuitarru? cha. ¿Trube, kerrigu iigwane i møøbe chugurrinre øyeelø tøgaguerah?— cha.

⁵⁷ Treeg isua nune kaashibelø køn. Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha Tius maig karuigwan kan eshk-abigwane tab indan cha. Inchendø nui piraeløba, nui yaeløba, truiløbe chi tab inchimøn— cha.

⁵⁸ Incha truyube maramburab mariilø tre marmúig køn, kaguende truyu misaamerabe nømui isubigwan nuinug pasrmuikkurri.

14

Juan Bautista kwaig

(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Tru kwalømmerawan Galilea pirau karubig Herodesbe Jesúsweimburabgøba wamindi mørabe, ² nui karuindiig melabelane trenchibig køn:

—Truibe tru Juan Bautista kuinrrun cha, kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre øyeeg maramburab maramig tøgaig kuinrrun-chibig køn.

³ Kaguende Herodesbe tru Juanwan kemøringarua, lusra, kailan keeri yaumay kertrai srua ambingaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíaskurrindø. ⁴Kaguende Juan Bautistabe Herodeswane trendaig købig køn:

—Tru Herodíaswan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha,

⁵ Herodesbe Juanwan kwetchab inchendø, misagwan køriimatabig køn, kaguende mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig kui kørewa køben. ⁶Inchen tru Herodeswei kal-lain kwalømwani isub kasrag waram kwaløm, tru Herodíaswei nimbasrbe tru linchai eshkailø mayeelø purrabelai merrab pailaben, Herodeswane truba tabig asønaptø, tru srusrane:

⁷ —¡Katø, tranmø kømø! chi miabendø tranrumøn— chibig køn.

⁸ Inchen tru srusrøbe usri øyeeg chinrrig cha eshkaig køppe, Herodeswane trenchiptinchibig køn:

—Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrra— cha.

⁹ Inchen reybe truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau, treeg tranrrumøn cha, trannrrab misrig køppe, traningarubig køn. ¹⁰Incha Juanbe kailan keeri yau waben, Herodesbe turwan paringarubig køn. ¹¹Inchen tunwan para, kan platilloyu srua ya, srusran tranen, nøbe usran tranøbig køn.

¹² Inchen Juanwei mendig amøñibeløbe amrrua, Juanwei asrwan srua amba, sørabelø kön. Incha Jesúswan trunun eshkanrrab ambubelø kön.

*Trattrø mil misagwan Jesús manrrai tranøb
(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

13 Inchén Jesúś Juanwan kweetsin kui wammørabe, truyugurri nøtø kan barcoyu nøørø mu misag warab waraimøsrømay ibig køn. Inchén misaamerabe truba nu wammørøppe, pueblomerayugurri webamba, nuimay katsikkatø ambub mendabelø køn.
14 Inchén Jesúś barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, nømun lastima køben, nømui utu kwanrreelan tamarøbig køn. **15** Inchén yandø mawabrab købene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø maabenwein køn cha, misagwan amrrai ‘ungwa’ chi cha, yamera pønrrabsrø amba, nømuyasig mamig pena manrrain— cha.

16 Inchene Jesúśbe trenchiptinchibig køn:

—Chi ambamibe palømøn cha. Manrrai ñim mannay— cha.

17 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe trattrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

18 Inchene Jesúśbe trenchibig køn:

—Yu srua amrrurray— cha.

19 Incha tru nu misagwan pubilayu purramis-ringarua, tru trattrøgatø pirrimeranba, pagatø peskaumeranba, tasku muta, srømbalanø neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chibig køn. Incha pirrimeran pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan trañen, nømbe misagwan pirishibelø køn. **20** Inchén mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø

køn. ²¹ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø trattø mil købig køn.

*Jesús pi palawan arrub
(Mc 6.45-52; Jn 6.16-21)*

²² Incha yandø Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilan pisu ambøgatøsrømay merrab amrrai barcoyu nebammingarubig køn, tru nu misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø. ²³ Incha yandø misagwan chab ‘ungwa’ chabe, nøbe nøtø kan tunbalasrø Tiusba waminchab ya, yem køben nøtø trusrø wabig køn. ²⁴ Trune yandø barcobe pisuyu yabsrønguen iben, pi welarmerabe barcongøba megambubig køn, kaguende isiibe nømui malaugøba megambub ichen. ²⁵ Inchen løtsøzhig yemdø Jesús pi palawan katsikka nømuimay kemallib ibene, ²⁶ nui kusrenanøb pera unilø pi palawan arri ashippe, truba kwaarøb kørig købiitø trenchib trashibelø køn:

—Kan møsig køn— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe møi møi nømune waminchib trenchibig køn:

—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

²⁸ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—Señor, trube, ñi kuabe, nan ñuimay pi palawan: “Amø” chirra— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Amø pøs— cha.

Inchen Pedrobe barcoyugurri pinaya, pi palawan Jesúsweimay ib mendabig køn.

³⁰ Incha tru mur isig ichibigwan tab ashippe,

køriimataptinchibig køn. Inchen nune asentab mendaptinchen trashibig køn:

—¡Señor, wesrurra!— chib.

³¹ Inchene Jesúsbe møi møi tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Ñi kui ñui isubigwane nainug ke ka kømønrraindiitø pasra tøgaig cha. ¿Chindimbarre kaimamuitamab isugu?— cha.

³² Incha barcoyu nebamben latatø, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, ³³ barcoyu purrabeløbe nune køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñibe Tiuswei Nusrkain køn— cha.

Jesús Genesaretsrø kwanrreelan truba nu tamarøb
(Mc 6.53-56)

³⁴ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pubene, ³⁵ misaamera Jesús kui nebuashabe, wammørøsrøngarubelø køn tru pirau ørøba. Inchen nuimay maya kwanrreelan srua amrrua:

³⁶ —Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwan namun katørabashcha— chib, rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe tabig kørømisrøbelø køn.

15

Møwan trømbøig kaig marøbiibe ¿chi kerah?
(Mc 7.1-23)

¹ Møiløgøsrøn Jerusalénsrøngurri amrrubelø fariseosmeraba, Moisés pørigwan kusrenøbeløba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

² —¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsreelø trendø treeg marøb tøgagúigwane chindimbarre itøbunabelø køh? cha; pøs mappe, nømbe tasigwan kinømø mabelø køn— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—Trube, ¿Ñimgucha Tius maig maramigwan martrai pønsrailane chindimbarre marmeełø kögue cha, ñim ñimuimburab trendø treeg marigwan marøg købiitø? ⁴ Kaguende Tiusbe trendaig køn: “Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun” cha. ⁵ Trune ñimbe trenchibelø køn: “Kan møøbe møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: ‘Na ñimun purugumig tøgagúigwan Tiuswan tranar cha. Ñimune purugunrrab kaimamønrrun’ chinrrun cha. ⁶ Incha møikkøben øyeeg taikkurrimbe, yandø møskawan, usrane lastima ashib purugumibe chi palømøn” cha, ñimbe trenchibelø køn cha. Øyeeg marøppe, ñimbe Tius martrai karua pasrigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui trendø treeg marøb tøgagúilan marøg køptø. ⁷ ¡Palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabig Isaías ñimuimburab sölwein tain køn øyah chippe:

⁸ I misaamerabe nan ka triitøgatø tab inndan cha.

Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.

⁹ Nan kørribala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha,

møguelø martrai karua pønsrailan øyeeg
maramig køn chib kusrenanøb.—

¹⁰ Incha Jesúus misagwan nuimay wama
trenchibig køn:

—Kalutøga mørøb, katø chigúi mørøb inday cha.

¹¹ Møwan trigu kebibiibe nune chi kaig trømbøig
marmøn cha. Treeg kømøtø, møwan kaig trømbøig
marøbiibe trigugurri webibig, truibe si, nune
trømbøig maran— chibig køn.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiłøbe
Jesúswan kemallabe trenchibelø køn:

—¿Ni øyeeg tailan fariseosmera mørabe, namig
mørigwan ashtirru?— cha.

¹³ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Chi tusr køben nai Møskai srømbalasrø wabig
ellgwaimígwane srølbañau kitig kønrrun cha.

¹⁴ Nømune kagøbasay cha. Kaguen nømbe kabgailø
katøgan kabgailandøwei srua ambubelø køn cha.
Kan kabgaima katøgan kabgaigwan srua yabe,
trabyu pailøba kegørrønrrun— cha.

¹⁵ Inchene Pedrobe Jesúswan trenchibig køn:

—Tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wa-
mindigwan namun tab eshkarra— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbø trenchibig køn:

—¿Nimgucha chigúinguen mørmoøwa pønrrøtirru
cha? ¹⁷ ¿Chitøgucha trigu kebibiibe patsau kørraibig
kui ashmeelø køtirru? cha, katø asrugurri we-
binrrab. ¹⁸ Trune trigugurri webarrubiibe si,
møwei manrraugurri arrubig kua, truibe nune
trømbøig marøb mindisan cha. ¹⁹ Kaguende møwei
manrrø umbugurrimbe kaig isuilø køben, kweet-
samelø køben, kasharawarmera itølulamig køben,

kasharameelø kobendø ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, isa wamindiilø køben, tsalø wamiilø køben, øyeelø kerriguuh werrun cha. ²⁰ Iiløbe si, møwan kaig trømbøig maran cha. Inchen manrraptø tasigwan kinømuitøbe møwane chi trømbøig marøb mindishimøn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

*Kan ishug peg pirausriig Jesúswan køreig
(Mc 7.24-30)*

²¹ Incha Jesúsbe truyugurri tarømisra, Tiroba, Sidónba tru ciudamera pønrrab piraumay ibig køn.

²² Inchen kan ishug canaansriig tru pirau tsubiibe arrua, Jesúswan trenchib wamab kemallibig køn:

—Señor, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha chib. Nai nimbasrbe kan kwaimandzig ni mumayguen tab uñchaingaig indinab megan— cha.

²³ Inchen Jesúsbe chigucha løtømuben, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe, trenchibelø køn:

—Tiusmanda, ishuwane ‘inrrø’ chi cha, namui wendautø trashib arrun— cha.

²⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nane Israel misaamerai utu tru ubisha trubilø latailaimaytø orig køn— cha.

²⁵ Inchene tru ishuube nui merrab arrua, tømbønsrøb trenchibig køn:

—¡Señor, purugurra!— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pirriwan uregwan kerrawa, weraureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.

²⁷ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Øø, Señor, treebe treegwein købendø, weraureezheeløguen nømui puarwei mishatsigugurri kørrabzhigwan man— cha.

28 Inchene Jesúsbe trenchibig kön:

—¡Ishug, ñui isubigwan nainug pasra tøgagúibe purø nuig kön! cha. Ni maig palain pasraig, treeg könrrun— cha.

Inchen tru uraskurri nui nimbasrbe tabig kørromisrig kön.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb

29 Jesús truyugurri webya, Galilea pisu puluwan purayabe, kan tunbalasrø nebya, truyu wamisrøbig kön. **30** Misag truba truba nørrø nø wainug tulundzuna, cojosmera køben, kabgailø køben, asru chiyu køben kesruilø køben, waminchab kaimabelø køben, katøgan chi kwanrrø køben tøgarmera truba nu treelan køben Jesúswi merrab srua amrrua, pønsrøben, nøbe tamarøbig kön. **31** Treekkurri tru nu misaabe ashippe, ke kwaara asha kørromisrøbelø kön, waminchab kaimabeløbe wamindamba, asru chiyu køben kesruiløbe tabig kørromisramba, cojosmerabe ambamba, kabgailøbe asamba indi ashabe, nømbe Israel misaamerai Tiuswan truba tabig waminchibelø kön.

Jesús pib mil misagwan manrrai tranøb (Mc 8.1-10)

32 Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig kön:

—Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig

chigar kön cha. Nømui yamay chi mameeløbe ambashig kørøtan cha. Kaguende mayutø pesannabgun—cha.

³³ Inchene nui kusrenanøb pera uniiłøbe trenchibelø kön:

—Ya nu misagweimbe ñambe chincha mamig wetørrayasamø? cha, ya yu mu misag warab warømøsrømbe.—

³⁴ Inchene Jesúsbe payibig kön:

—Ñimbe pirri mam tøgagøgue?— cha. Inchene nømbe:

—Pirri sietebah, katø mamdø peskau-ureebatø tøgaguer— chibelø kön.

³⁵ Inchén nøbe misagwan pirau purramisringarua, ³⁶ nui tasigu tru pirri sietenba, peskaumeranba muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera unilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø kön. ³⁷ Inchén mayeeløba øska ma kørømisren, katøgucha tru pirisaig undailan tasinmerayu siete netsøbateelø tulishibelø kön. ³⁸ Inchén tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, mögueløtø pib mil købig kön.

³⁹ Incha Jesúsbe yandø misagwan chab ungwa chabe, barcoyu kebya, Magadan pirausrømay ibig kön.

16

*Fariseosmeraba, saduceosmeraba kan mana
asiimig martrai miab*

(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Fariseosmera køben, saduceosmera køben Jesúswan ashchab ambabe, nun chiyugøben

kebenøsrkøg køptø, mana asiimíig miabelø køn
Tius nøba pasrain kui ashchab.

² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Yandø maaben misrene, ñimbe øyah chibelø køn cha: “Tab kwaløm kørnrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke pigøzhig pasran” cha.

³ Inchene løtsøbe ñimbe trenchibelø køn cha: “Møimbe kaig kwaløm kørnrrab asønan cha. Kaguende srømbalabe ke wañindø kasraim pasran” cha. Pøs pala wañi maig pasrai asha, ñim ‘øyeeg kørnrrun’ chib, ‘øyeeg kørnrrun’ chib waminchibeløbe, jørin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, ‘øyeeg kørnrrun’ chinrrab wetøgørrønrrab kaimabeløbe mailø køgue! cha.

⁴ Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peeba itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kørnrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshkamønrrun— cha.

Incha nømune pønrramnetø, iptinchibig køn.

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenanigwan ashiptø kuy

(Mc 8.14-21)

⁵ Nui kusrenanøb pera uniilø pisu ambøgatøsrø chab larraambabe, pirri srua amrrumigwan pesan amrrubrain kui isuptinchibelø køn. ⁶ Inchén Jesúsbé trenchibig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

⁷ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe kangur-rin kangurri trenchibelø køn:

—Nam pirriwan srua amrrumuimbarre trenda chindah— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kangurrin kangurri ‘pirringarker’ chib purrøgue? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgar cha. ⁹ ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmeelø kø chindah? cha. ¿Tru na trattrøgatø pirriwan trattrø mil móguelan pirishiben, undailø mam tasin tulisaigwan ni trunundøguen ke isumeelø kø chindah? cha. ¹⁰ Katø tru siete pirriwan tru pib milwan pirishiben, ¿tru unchibigwan mam tasin tulisaigwan isumeelø kø chindah? cha. ¹¹ ¿Ñimbe mandeelø køh cha, chigúinguen mørømønrrappe, na pirriwan waminchib wamubendøbe, nabe tru levaduran fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy cha, nabe trunun waminche?—

¹² Inchén nømune ‘tru pirriyu pusri levaduran ashiptø kønrrigay’ chimøtø, ‘tru fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenaniilan ashiptø kønrrigay’ tain kui yandø wetøgørrabelø køn nømbe.

*Pedrobe Jesúswan: “Cristo køn” chib
(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)*

¹³ Jesús Filipo pirau Cesareasrø puabe, nui kusrenanøb pera unilan payibig køn:

—¿Misaamerabe Møg Misra Arrubigwane mu køn tah?— cha.

¹⁴ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe ‘Juan Bautista køn’ chiben; møiløbe ‘Elías køn’ chiben; møiløbe ‘Jeremías kuinrrun’ tan cha, kabe møikkøben ‘Tius maig karuigwan eshkarabig kui’.—

15 Inchene nøbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

16 Inchen Simón Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe tru Cristo, Øsig wab Tiuswei Nusrkain køn — cha.

17 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe mayanguen tab kuig køn cha, Simón Jonáswei nusrkai. Kaguende ñune iigwane yaumbaig, animbaig, ka møg kenamarøb eshkamøtø, nai Møskai srømbalasrø wabig eshkan cha. **18** Inchen nagucha ñune, ñibe Pedro køn char cha. Nai iglesian i srug pala mara pasramønrrun cha. Inchen kwamig kørnrai marøb pasrabigwei maramburab marøbikken tru iglesiane ni chinchaguen kananrrab kaimanrrun cha. **19** Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug llavimeran ñun tranamønrrun cha. Ni yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Ni yu pirau pichib lataig marene, srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun— cha.

20 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiilan mungøben eshkab kørnrain kørnø karua pasrøbig køn, nøbe tru Cristo kui.

Jesús nø kwamigwan eshkab

(Mc 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Incha tru uraskurrimbunø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiilan ‘øyeeg kørnrabig køn’ cha, eshkab mendabig køn. Nune Jerusalénsrømay yamig nebuben, misagwan karubelø kølli missaamera, sacerdotesmeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, truba truba kaig

indinab megawa, kweetsig kømig nebunrrun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun chibig køn. ²² Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig køn:

—Tius ashib wawa, Señor, ñun øyeeg puraimuimbe— cha.

²³ Inchen Jesúsbe keeshabe Pedrone trenchibig køn:

—Satanás, nainukkurri tarømisr cha. Ñibe nane peñchai ke ka srurrengwangarub attan cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

²⁴ Inchabe Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha.

²⁵ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba isubiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa, tøgagønrrun cha. ²⁶ ¿Kan móg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. Kabe ¿kan móøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? cha. ²⁷ Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe Møskawei purø nuig tørguegwalmabigu nui ángelesmeraba arrua, møilandøgucha nøm maig marig køben treeg tranrrun cha. ²⁸ Pøs nabe ñimum cierton trendamønrrun: Møiløgøben yu purrabelø tru Møg Misra Arrubig nø ashib karunrrab attrab kenamisren, trunun nebua ashmøwatøbe, kwanrraamøn— cha.

17

*Jesús ke peemayig misrøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)*

¹ Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, nui nuneg Juanwanba nøørø kan pala tunsrømay pera ibig køn. ² Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. Inchen nui maløbe nøsig lataig tørbilabig misren, nui kewagúiløbe puløzhig pilabig lataig misrøbig køn. ³ Inchene móimbe Moisésba, Elíasba, Jesúsba waminchib pønrrai ashüptinchibelø køn. ⁴ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—Señor, nam yu pønrramibe purø tab køtan cha.
Ñi martrain kobene, pøngatø ya-ureg na maramøh cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁵ Inchen Pedro waminchib pasramnetø, kan wañi tørbilabig nømun pinøbulen, wañi umbugurri kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war cha. Nune møray—chibig køn.

⁶ Inchen iigwan mørøppe, nui kusrenanøb pera uniløbe truba truba kørig kuilø, maløwan pirau kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn. ⁷ Inchen Jesúsbe nømun kemalla katørab trenchibig køn:

—Chi køriimatømøtø, kurray— cha.

⁸ Inchen nøm kurraashene, mugucha kena-muben, Jesúswane nøtø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mungucha waminchib kørnrrab kørnø cha, tru asigwan, tru Møg Misra Arrubig kwailai utugurri øsiirawa katø kurramnegatig.—

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan payibelø køn:

—Trube, treeg købene, Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerrig arrumig køn tah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Elíasbe arrubwei inchun cha. Incha nøbe kerrigu katøyug tamara pønsrønrrun cha. ¹² Inchendø nabe trendamønrrun: Elíasbe arrubguen inchen, nune mu kui nebua ashmøtø, nømun maig marøg købendø, marig køn cha. Møg Misra Arrubikkucha treetøwei nømui tasku kaig marinab meganrrun— cha.

¹³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsbetru Juan Bautistan wamindin kui wetøgørrabelø køn.

*Kwaimandzig tøga unan Jesús tamarøb
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)*

¹⁴ Misag truba nu pasrainug nøm chab pubene, kan møg pua, nui merrab tømbønsrabe, trenchibig køn:

¹⁵ —Au, nai nusrkawan lastima ashcha cha. Kaguende pesannabig tøgaig kua, truba trømbøig nebuinab megabig køn cha. Katø katø nagu kebeñib, piyu kebeñib inchibig køn cha. ¹⁶ Na ñui kusrenanøb pera unilaimay pera arrubendø, tamartrab kaiman— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Kan ñim møi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿nabe managatig ñimba unamig

kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan yusrø naimay srua amrruy— chibig køn.

¹⁸ Inchen Jesúfbe tru kwaimandzigwan nama, unainukkurri wambig weguchen latatø, unøbe tabig kørrømisrøbig køn.

¹⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø nøørø Jesúswan kemalla, trencha payibelø køn:

—¿Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, chindimba kaimah?— cha.

²⁰ Inchene Jesúfbe trenchibig køn:

—Kaguende ñimbe ñimui isubigwan nainug ke ka komønrraindiig pasra tøgar køn cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim kan murtasa yellbu-raptiitøguen ñimui isubigwan nainug pasra tøgar kuimbe, ñim i tunwan: “Yugurri mendamisra, katøgansrø purainrrø” chibene, tru tunbe purainrrun cha. Pøs ñimuimbe chitøgucha kaimamdiibe chi kaagøn cha. ²¹Kaguende øyeeg kwaimandziibe Tiuswan purugurra chib miaitøgaba, ayunab indi-itøgaba treeg marendøwei webibig køn— cha.

*Jesús katøle nui kwamigwan eshkab
(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)*

²² Galilea pirausrø ketøtø amøñippatø Jesúfbe trenchibig køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane móguelai tasku tranig kønrrun cha. ²³ Inchen kweechen, pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— cha.

Iigwan wammørabe, nømbe truba isui inchibelø køn.

*Tiuswei yawan tøgagúimbø an pagaramigwan
Jesús pagarangarub*

²⁴ Jesúsbə nui kusrenanøb pera uniiløba Caper-naumsrø pubene, Tiuswei yaburø trendø an pagaranrrain taigwan an utabelø Pedroimay ambabe trenchibelø køn:

—¿Ñimui kusrennøbikkan Tiuswei yaburø trendø truburø an pagarab kømigwan pagaramiig kuitarru?— cha.

²⁵ Inchēn Pedrobe:

—Øø, pagarabwei inchibig køn— cha løtabig køn.

Incha Pedro yau kebibene, Jesúsbə øyeemerrig trenchib waminchibig køn:

—¿Simón, ñibe maig isuguh? cha. ¿Yu pirau reymerabe trendø pagaramigwan pagaraig utappe, mumeran utah? cha: ¿Nømui misaamerandøweindeh? Kabe: ¿Peesrøngurri amrrub misaamerandeh?— cha.

²⁶ Inchēne Pedrobe trenchibig køn:

—Peesrøngurri amrrub misaameran utabelø køn— cha.

Inchēne Jesúsbə trenchibig køn:

—Trube, treeg købene, tru pirau misaameratøweimbe chi pagaramikken palømuinrrun cha. ²⁷ Treeg kuingucha, nambe mungucha namishimønrrab, nu pisuyumay ya, anzuelun ke keguchendø, megamisrøb peskauwan wesrunrrig, chibig køn. Incha peskauwei trigwan kurabe, kan an wetørranrrabguen cha, maya tranamigwan neikke. Incha naimburøba, ñuimburøba srua ya, pagarau— chibig køn.

18

*¿Tiuswei merrab mas nuibe mu kerah?
(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)*

¹ Inchén tru urastøwei nui kusrenanøb pera unilø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrømbe mas nuibe mu koh?— cha.

² Inchene Jesúsbe kan unan wama, nømuin tøbøtag pasrabe, ³ trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim peemayelø misrøb, ureg lataig misrmuisruandøbe, srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuube managuen kebamraamøn cha. ⁴ Nøasiitø ‘nuig kurmab’ isumíig, i unø lataig misrøbiibe, srømbalasrø Tius nø ashib karub waigu mas nuig køn cha. ⁵ Inchén møikkøben kan i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan chibig køn.

*Kaig mara kebenamibe kørig kømdiig køn
(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)*

⁶ 'Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe, trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu mesra, mar umbusrø kegucha, pi keesra kwangaruinguen söl köbsruinrrun cha. ⁷ Yunam waraig pirøwaimburappe kan yeekkucha kuita, chine pønrrabelø misagwan kaig martrai inchib pønrrøben, trune kaigwan nø pera mara kebenøsrkøb møwaimbe ¿maig kønrrerah?

⁸ 'Inchawei ñui tasig kui, ñui srøb kui kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, para, kuchi. Managatig øsig wamsrø tasig palabig kui, cojo kui kebyamikken söl könrrun, pa tasig tøgaig, pa srøb tøgaig tru managuen kwamø nagu kegutsig købgunriibe. ⁹ Inchén ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig

køn, managatig øsig wamsrø kan kaptø tøgaig kebyamikken søl kønrrun cha, pa kab pusraig møra melamnug kwamø nagu kegutsig købgunrriibe.

*Kan ubisha trubigwan kemesra wamindig
(Lc 15.3-7)*

10 'Au, i shushmeran mœilandøgucha kashmøtay. Kaguende srømbalasrø nømui ángelesmerabe nai Møskai srømbalasrø wabigwei maløwan chu urastøgucha ashib pønrran char nabe. **11** Kaguende Møg Misra Arrubiibe tru trubig købigwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha. **12** ¿Ñimune maig asønata? chibig køn. Kan møg cien ubishamera tøgagua, kan pella ya, trubøbenma, noventa y nueven tunbalawan waramnetø, tru pella trubabigwan kabe ¿chugøben lanrrab imønrraitarru? cha. **13** Incha nabe ñimun cierton trendamønrrun: Wetørrappe, tru trubabigweimburaø mas purø kasraaranrrun cha, tru noventa y nueve ka amøñibelaimburab lataguen kømø. **14** Øyeetøwei ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe i shushmeran ni kanguen trubømuimbemab indan chibig køn.

*Ñui nuneg ñun kalø maren, ulø paymø mandø pesannamig
(Lc 17.3)*

15 Inchawei ñui nuneg ñun chigøben kaig marene, ya, ñibe nundø mara, waminchi. Incha nui kalø marigwan kalø marig kui ashchai nebua isungaru. Inchen ñun mørrene, ñibe ñui nunewane tab kørrømisrtrai kusrawa pasran. **16** Inchen ñundø mørøg kømui inchene, trube, kandø kui, pagatø kui wamø, chi pub arrubigwandøgucha pailø kui,

pønelø kui maig kuigwan nøm wamindigu treeg kørrømarig kønrrai. ¹⁷ Inchen truilangucha mørøg kømui inchene, trube, iglesiayuelan eshkau chibig køn. Inchen katø iglesiayuelan mørøg kømui inchene, trubeguende, yandø Tiuswan ashmíig judío kømíig lataig, kabe kan romasreelayasig an utaptø wabig lataig mara kørrømaray cha.

¹⁸ 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ñim yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Inchen ñim yu pirau pichib lataig marene, srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun cha.

¹⁹ 'Nabe katø ñimun trendamønrrun: Ñim møikkøben pailø yu pirau chigøben Tiuswan mianrrab lata kandø isua purramisra, miabene, nai Møskai srømbalasrø wabiibe ñim miaigwan tranrrun cha. ²⁰ Kaguende pailø kui, ønelø kui nai munchiyu tulundzuna purrainuuube nabe nømui utu pasrar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe Jesúswan kemalla, trencha payibig køn:

—Señor, nai nuneg nan chigøben kaig marøbig marene, nabe ¿mam piejegatig pesannab ulø paymumig kønrrab kø? cha. ¿Kabe sietegatiitøteh?—cha.

²² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe siete nebumnegatiitø chimur cha. Treeg kømøtø, sietebatø setenta piejeskatig char— chibig køn.

Karuig megabig larrø kaigwan kemesra wamindig

²³ —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan rey nui karuindiig melabelø nømui ulø misriilan

mayambatø ulø køtashhab ashchab wamisrøb lataig køn. ²⁴ Incha truigwan ashib mendøbene, kan truba truba nu an ulø misraigwan pera amrrubelø køn. ²⁵ Inchen tru i møøbe katøburø anwan ungwa chinrrab kaimaptinchene, nui reybe nunba, nui srawanba, nui uregwanba nui chi tøgagúigwanbañau yanrrai karubig køn, tru ulømisri anwan wartrai. ²⁶ Inchen nui karuindiig megabiibe reywei merrab tømbønsra trenchibig køn: “Au, nai rey, tiusmanda, nan øyeeg nebui megaben lastima ashibsrumugu cha, kerrigu nai uløwan wartrumøn” cha. ²⁷ Inchene reybe waachawan yeeg nebuitamab isua, nui ulø misrigwan paymønrrab kaabasha, ka inrrai, ka elachibig køn.

²⁸ 'Inchen tru karuindiig megabiibe webya ya, katøgan nøba lincha karuindiig megabig nun lamøtiig ulø misraigwan katappe, naashigu merrarrawa, ke chab isrømbuløsrkøb trenchibig køn: “Nai uløwan tranrra” chib. ²⁹ Inchene tru nøba lincha karuindiig megabiibe nui merrab tømbasra trenchibig køn: “Tiusmanda, nan lastima ashcha chib. Uløwan tranrrumøn” cha. ³⁰ Inchen kane kagøbashig kømuptø, kailan keeri yau keeringarubig køn nui uløwan tranamnegatikke.

³¹ 'Inchen katøganelø tru karuindiig lincha mela-
beløbe øyeeg inchen trunun asha, nømune truba
pusrkwaben, chi purayaigwan kerriguh reywan
eshkanrrab ambubelø køn. ³² Inchen reybe
tru kagøbashmø ulø payiptiigwan wamønrrab øra
trenchibig køn: “¡Karuindiig megabig, larrø kaig!
cha. Ñi nan ulø kuigwan nagurrima ñun ulø
paymø, pesannar cha, ñi kaabashcha chib truba

truba rugaben. ³³ Pøs ñigucha tru karuindiig ñui lincha megabigwane maindi lastima asambala chibig køn, na ñun lastima ashib lataitøwei.” ³⁴ Incha reybe truba namaptø, maya ulø kuigwan kerrigu anwan waramnegatig kaigyu møra Meganrrai marøbelan tranøbig køn cha. ³⁵ Inchabe Jesúsbe trenchibig køn:

‘Nai Møskai srømbalasrø wabikkucha ñimune øyeetøwei martrun cha, ñim møitøgucha ñimui nunewan manrraugurri kerrigu newan pesannab, kagøbashmuisruandøbe.—

19

*Sraimba, keeba petiyamumigwan kusrenanøb
(Mc 10.1-12; Lc 16.18)*

¹ Jesús øyeelan chab waminchabe, Galileasrøngurri ya, Judea pirausrø pubig køn, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrø.

² Inchen misag truba nu mendig amben, truyu kwanreelan tamarøbig køn.

³ Inchen fariseosmera Jesúswan kemallabe, chincha køben kebenøsrkønrrab isua, trencha payibelø køn:

—¿Ka chigurrin køben srawan kutsamig chi merømíig kø chindah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu lemeelø køtirru cha, tru srøsrø marøb uras marøbig Tiusbe: “Møwanba, ishuwanba ellmarigwan”? ⁵ Incha Tiusbe trendaig køn: “Øyeekkurri møøbe møskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. ⁶ Inchawei yandø pailø kømø, kan

asrtø køn. Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane møøbe tarømaramig kømøn—chibig køn.

⁷ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Trube treeg købene, Moisésbe chindimba kilga mara, purørtrain karuig køh? cha, srawan tarømisrtrab— cha eshkabig.

⁸ Inchen Jesúsbetrenchibig køn:

—Ñimui manrrømera isumíig larrø mureløgurri Moisésbe ñimui sralan ka treeg marbasig køn cha. Inchendø srøsrøbe øyeeg kømuig købig køn cha. ⁹ Trune nabe trendamønrrun: Kan móög, nui sraimbe katøgan móøba trømbøig marøb itølulmubendø, nui srawan kucha, katøgan ishuuba kasharabiibe, itølulan— cha.

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Srawanba, kewanba øyeeg pubig købene, trembe kasharamuinguen— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbetrenchibig køn:

—Kasharamønrrab tamibe mayeelain kømøn cha. Tius truburab kønrrai traniilaindøwein køn cha. ¹² Møguelane kasharamumig chigurrin køben øyeeg katabelø lataig pønrran cha. Kan utueløbe kasharamigwane chi palai mørtrabgailø usrai patsaugurri treeg kal-lawar køn cha. Inchen kan utuelane sralø palai mørmønrrai kapawa kørrømariilø køben, kan utueløbe srømbalasrø Tius nø ashib karubweimburabikkurri ka trendø nømuinetø tre latailøtøwei misran cha. Møikkøben Tiusweimburabeløyu marøb uñchab treeg kørrømisramdiig kui mørabe, treeg kørrømisr—chibig køn.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kørnraian chib

(*Mc 10.13-16; Lc 18.15-17*)

¹³ Inchén Jesúsweimay ureemeran srua amrrubelø køn, nømuim pala tasigwan estsara, nømuimburab Tiuswan mianrrai. Inchén nui kusrenanøb pera uniiløbe tru srua amrrubelan namaptinchibelø køn. ¹⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Uregwane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kagende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nøm latailaiwein køn— cha. ¹⁵ Incha tasigwan uregweim pala estsarabe, nøbe truyugurri ibig køn.

Kan pua móg Jesúsba waminchib

(*Mc 10.17-31; Lc 18.18-30*)

¹⁶ Kan móg Jesúswan ashchab yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, managatig øsig kørnigwan na tøgagønrrappe, ¿chigøben tabiibe chi maramø? — cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nane tru tabigweimburappe chindimba paygu? — cha. Mugucha tabiibe kaaben, Tiustøwein køn cha, tabiibe. Inchawei managatig øsig kørnigwan tøga pasrønrrappe, Tius maig maramigwan martrai pønsraigwan møra, mar-chibig køn.

¹⁸ Inchén matsinøbe:

—¿Møilø køh? — chibene,

Jesúsbe trenchibig køn:

—Kweechimøwei, itølulmøwei, nilømøwei, katøganuimburab isa waminchimøwei, ¹⁹ usri

møskawan maig købash inchimø, tab inchib, katø ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaarab inchi-chibig køn.

²⁰ Inchene matsinøbe trenchibig køn:

—Nabe iilane kerriguh marøbig kur cha. Masbe ¿chitø palerah?— chiben,

²¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigucha palømig newan tabig kønrrappe, ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrrabguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²² Inchen tru matsinøbe iigwan mørøppe, truba isui ibig køn, kaguende truba puaig kua.

Chi tøgagúigwangøba isubigweimbe køramdiig køn

²³ Incha Jesúsbe trenchibig køn nui kusrenanøb pera uniiilan:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kan puaig kebyamibe truba murig køn cha. ²⁴ Kan camelloguen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiøbe iigwan mørabe, truba kwaarøb trenchibelø køn:

—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe si, chitøgucha maramdiitø køn — cha.

²⁷ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn cha. ¿Nambe, trube, chi utamig kørerah?— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Katøyug chi købigwan srøig tamarøb uras tru Møg Misra Arrubig nø wamisrig tørguegwalmabigu nø wamisrøb uras, ñim nai mendig amøñibeløbe tru purramisra karub purraig doce pønrrabeløyu purramisra, tru doce nusrkalø Israelwainukkurri karrab misaameran ñim ashib karub purramisrtrun cha. ²⁹ Inchen mayeeløba yameran, nunelan, nuchalan, usri møskawan, uregwan, pirømeran nai munchigurrindø elachibeløbe cien piejes menrraguen utab, katø managatig øsig kømigwangucha Tius tranig utønrrun cha. ³⁰ Inchen møiløgøben moi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe, trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun— chibig køn Jesúsbe.

20

Uvas trau kwallibelan kemesra wamindig

¹ —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn, kan pirø puaig truba løtsøzhig nui uvas ellguailøyu kwallchabelø lanrrab webibig lataikke. ² Incha tru piunmeran mawawan mayan pagaramig køben treeg pagaranrrab misra, incha nui uvas ellgwainug kwallchay øran cha. ³ Incha tru løtsø las nueve katøyug webarruabe, katøganelø plazayu chi maramikkar purrai ashabe, ⁴ trenchibig køn cha: “Ñimgucha

nai uvas ellgwainug kwallchab ambay cha, maig pagaramigwan treeg pagararrumøn” cha. Inchén nømbe ambubelø køn. ⁵ Incha puaibe katøyug kwaløm tøbøtag webya, katø maaben las treskucha webya, treetøwei marøbig køn. ⁶ Incha maaben las cinco køsrøn katøyug plazayumay yabe, katø møiløgøsrøn chigucha maramikkar purrai ashabe, trencha payibig køn: “¿Ñimbe mawa ørøba chi marmøbe yube chinchip purrøgue?” cha. ⁷ Inchene nømbe trencha løtabelø køn: “Namune muguen chi maramig tranmøtan” cha. Inchén nøbe trenchibig køn: “Ñimgucha ambay cha, nai uvas ellgwainug kwallchab.”

⁸ Inchén yandø yem misren, tru ellmarig puaibe nui kwallibelan ashibigwane trenchibig køn: “Kwallib melabelan wama, pagarau cha. Tru srabe kerrubelanmerrig pølbasra, srøsrø kerrubelane srabe pagaranrrig” cha. ⁹ Tru maaben las cinco lutau køben kebambubelømerrig kemalla, møitøgucha mawa ørøba marøb meløwa lataitøwei neig utabelø køn. ¹⁰ Inchén yandø merrab kebambubeløbe mas utamuitamab isua meløbenba, nøm møitøgucha mawa ørøba marøb melaigwandøwei utabelø køn. ¹¹ Incha tru marøb melaimburø anwan utabe, tru ellmarig puaigwane nømdø truba namig waminchib mendabe, ¹² tru puaigwane trenchibelø køn: “I tru srabe kerrubelø kan urazhiitø marendø, ñibe truìlangucha nam pørryu mawa mawa marøb melabelan lataitøwei lata pagaran” cha. ¹³ Inchén tru tra puaibe nømun møigwan køsrøn trenchibig køn: “Kasuku, nabe ñune chigucha chi kalø marmur cha. ¿Yamba mawa marigwan

ñune øyah pagararrumøn chiben, ñibe treeg kørrømisrømmørgøppuh? cha. ¹⁴ Ñui an kanaigwan cha, chibig køn. Møimbe inrrø cha. Israbe martrab kebarrubigwan ñun lataitøwei pagarag køben treeg pagarar cha. ¹⁵ ¿Nan maig maramdiig køben, naiwane nabe na asha maramig kømuitarru? cha. ¿Kabe na merøgømíig menrra tabig kui ashiftø ñibe puskwai ashkuh?” cha.

¹⁶ Inchawei møi ya srabe melabeløbe nømmerrig pønrrøben, møi ya nømmerrig pønrrabeløbe srabe melønrrun— cha.

*Jesús nui kwamigwan pønmayguen eshkab
(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)*

¹⁷ Jesúz yandø Jerusalénsrømay nebib yabe, nui doce kusrenanøb pera uniilan nøørø wama, trenchibig køn:

¹⁸ —Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe Møg Misra Arrubigwane sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrai pasrtrun cha. ¹⁹ Incha nømbe nun indzatø ashib, kurraguchib, kurusu mesrøb inchai judíos kömeelan tranrrun cha. Inchen pøn kwalømyube katø øsiirawa kurrønrrun— chibig køn.

*Santiagonba, Juanwanba pinrrø menda
purrønnøbsrumugu cha, Señorwan usri treeg miab
(Mc 10.35-45)*

²⁰ Zebedeowei nusrkalai usrimbe nui nusrkaløba Jesúswai merrab chigøsrøn mianrrab, nøbe tømbasrøbig køn. ²¹ Inchene Jesúsbø payibig køn:

—¿Chi paløta?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñi ashib karub wainug nai nusrkalan, kanun kusrmay, kanun ñui atsimay purramisringarurra— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan, kabe ñim muchib-srugueh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Øø, mutsamønrrun— cha.

²³ Inchen Jesúsbetrenchibig køn:

—Na mutsim piwane si, ñimbe muchibwei inchun cha. Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purrønnamigwane na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nai Møskai tru purrønrrabelayasig tamariilaindøwein køn— cha.

²⁴ Inchen tru nui kusrenanøb pera unilø diezeløbe trunun mørabe, tru pa nunelane namabelø køn. ²⁵ Inchen Jesúsbetrenchibig køn:

—Ñimguen ashen, judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagúilane maig købash inchib ke nøm karub purran cha. Inchen truyu móguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinrraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha. ²⁶ Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuikkug købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha.

²⁷ Inchen ñimui utu móikkøben ñimmerrig melag købene, katøganelø karuindiig megamig køn cha.

²⁸ Kaguende øyeetøwei tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø,

nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa,
nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa,
kaigugurri wesranrrappa arrig køn— chibig køn.

*Pailø kabgailan Jesús tamarøb
(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)*

²⁹ Nøm Jericósurri webamba ambene,
misaamerabe truba nu wendautø ambubelø køn.
³⁰ Inchen pailø kabgailø may menda purrøwabe,
Jesús purayai mørøppe, trenchib trashibelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø David-
wei Nusrkai!—

³¹ Inchen misaamerabe niløtø purrønrrai
namingucha, nømbe mas mur trashibelø
køn:

—¡Señor, namun lastima ashcha chib, Davidwei
Nusrkai!—

³² Inchen Jesúsbe pasramisra, kabgailan wam-
abe, trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig na chi maramig paløta?— cha.

³³ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, namune namui kabmera ashibig mis-
rimbe køtan— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nømun lastima asha, nømui
kabmeran katørabene, tru urastø kabgailøbe
ashibelø misra, Jesúswei mendig ambubelø køn.

21

*Jesús Jerusalénsrø kebib
(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)*

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagé
pueblo tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui
kusrenanøb pera uniilø pailan ² trenchib karua
ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burra, burrounøzhig peraig, litsig wetørranrrun cha. Incha picha, srua amrrunrrigay cha naimay. ³ Inchippa møikkøben chigøben chibene, øyah chinrrigay chibig køn: “Señor palai indan” cha. Inchen truibe pebrrun— cha.

⁴ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig maig taig treeg nebunrrain kuig køn, tru øyah chib pørig:

⁵ Sion ciudayuelan øyah chib eshkau cha:

“Asay chib, ñimui Rey ñimuimay arruppe, chigucha chi nuig kømíig lataig kan burroyu, burro-unøyu itøguana arrun taig, kan carga nigab animal lluig unøyu.”

⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan treeg mara, ⁷ burran unanbañau srua amrrua, nømbe nømui kewagúilan burranba, unanba kayen, Jesúsbe itøguanabig køn. ⁸ Inchen misag truba nu pasrabiiibe møiløbe nømui kewagúilandøwei maywan kayen, møiløbe kullag srarcheelø luticha kayibelø køn. ⁹ Inchen merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata, øyah chib trashib amrrubelø køn:

“¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¡Srømbalasrømbe Hosanna!” chib.

¹⁰ Jesús Jerusalénsrø kebibene, maya misaamera ke chi indi asamgaig inchib, møiløgøben trenchib payibelø køn:

—¿Iibe mu koh?— chib.

¹¹ Inchen tru nu misag søtøbe trenchibelø køn:

—Iibe Tius maig karuigwan eshkabig Jesúš Galilea pirau nazaretsriig kón— cha.

*Jesúš Tiuswei yawan chish marøb
(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)*

¹² Jesúš Tiuswei yau kebya, truyu mayeelø yanøb, penab inchib warabelan sötøba wambig webetabig kón. Katø misagwan an yunømarøbelai mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab inchibig kón. ¹³ Incha trenchibig kón:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kón cha: “Nai tab yabe Tiuswan wamindi ya kón cha, trencha wamig kónrrun” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin kón— cha.

¹⁴ Inchen tru Tiuswei yau kabgailø køben, cojosmera køben Jesúswan kemallen, nøbe tamarøbig kón. ¹⁵ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswa tru purø nørreelø mariilan ashib katø Tiuswei yau shush ureemera: “¡Rey Davidwei Nusrkai Hosanna!” chib trasai mørabe, truba namabelø kón. ¹⁶ Incha Jesúswan trenchibelø kón:

—¿lilø øyeeg chib køben mórtirru?— cha.

Inchene Jesúsbø trenchibig kón:

—Øø, mørar cha. ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iig øyeeg chibigwan managuen lemeelø kóttirru? cha:

Pitsø muchib shush ureemeran køben, katø nørro ureemeran køben

ñun newan tabzhig waminchai, ñi Tius treeg marin kón taigwan.—

¹⁷ Incha nømun pønrramnetø, ciudayugurri webya, Betaniasrømay yabe, trusrø kørørømisrøbig køn.

Higuera tusr mamig niimígwan Jesús kaig neb-unrrai wamab
(Mc 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Incha løtsø katø ciudayumay arruabe, Jesúsbe parøgwai mørøbig køn. ¹⁹ Incha kan higuera tusr may pulu pasrai asha, kemallabe, tru higuera tusrbe ka ishiitø tøgaig kui ashabe, Jesúsbe tru higerane trenchibig køn:

—¡Møingurrimbe yandø managucha mas mamig niimubash!— cha.

Inchen tru urastø higerabe mul-laptinchibig køn. ²⁰ Inchen tru chi purayaigwan nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, truba kwaarøb, Jesúswan trenchib payibelø køn:

—Higuerabe møi møi mul-lanrrappe ¿mandø indah?— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
—Pøs nabe ñimum cierton trendamønrrun cha: Ñim ñimui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagua treeg kømuptinchaítamab isumubene, na higeran øyeeg mari lataitøguen kømøtø, ñim i tunwanma: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” chibene, treeg purainrrun cha. ²² Inchawei ñim Tiusba waminchib miappe, chiwandøgucha nø martraimab kørewa, miawabe, ñimbe utønrrun — chibig køn.

Jesúswei karumburab karuig mu mandamgaig
(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Jesús Tiuswei yau kebya, kusrenanøb wamnetø, sacerdotesmeran karubeløba,

misagwan karubelø kølli misaameraba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua pasrta?—cha.

²⁴ Inchene Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Ñim iigwan løtøbene, trube, nagucha eshkarrumøn chibig køn, iilan mu karuitøga marar cha.

²⁵ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsraibe chugurri arrig køh? cha: ¿Srømbalasrøngurrin kønrrab køh? Kabe: ¿Møgueløgurrin kønrrab kø chindah?—cha.

Inchen kangurrin kangurri payiyab mendabelø køn: “Srømbalasrøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: Trube, ‘chindimba nune køremøgue?’ cha. ²⁶ Katø: ‘Møgueløgurrin kuig køn’, tamgawein køn cha. Kagende misagwan namune kørig køtan cha. Kaguen ya mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig købig kui asha tøgar køn” cha. ²⁷ Treekkurri Jesúswane trencha løtabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Pagatø nusrkalø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁸ Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe iigwan maig isugue? cha. Kan møg pagatø nusrkalø tøgagua, kanunmerrig trendan cha: “Nai nusrkai, nai uvas ellgwain trau møi kwallchab inrrø” cha. ²⁹ Inchene nøbe trencha

løtabig køn cha: “Ig kørøtan” cha. Inchendø nøbe yanayube treeg marmønrrurmab isua møra, ka yan cha. ³⁰ Inchen møskaimbe katøgan nusrkaweimay yabe, katø treetøwein chiben, nusrkaimbe: “Øø, Papa, na inrrur” chibendø, imøn cha. ³¹ Trube, tru i pa nusrkaløyu møskai maig maringaruigwan ñmøig marerah?— chiben, nømbe:

—Tru srøsrø karuinab nusrkai— chibelø køn.
Inchen Jesùsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimum cierton trendamønrrun cha: Romasreelayasig an utabeløba, ishumburmera asrwan anwei yanøbeløba Tius nø ashib karub waisrømbe nømmerrikken kebamrrun cha, ñimguen kebammøwatø. ³² Kaguende Juan Bautistabe sølgandø tabig mandø amønamigwan kusrenanrrab arruben, ñimbe køremuig køn cha. Trune tru an utabeløba, tru ishumbur an pagarwei trømbøig marøptø warabeløba, truiløguen køreig køn cha. Trune ñimbe iilan kerrigu ashendø, kørenrrab isua mórmuig køn chibig køn.

*Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig
(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)*

³³ 'Incha móray, chibig køn, katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan. Kan móg pirø puaig uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan chu wesrumigwan truyu tamara pasra, incha tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran chibig køn. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

³⁴ 'Incha yandø tru mamig misrigwan lurramig lutauraben, móilan køsrøn nui karuindiig

melabelan tru nuimburabigwan tru kwallchab utabelan mianrrab øriibe,³⁵ tru kwallibeløbe karua øriilan merrarrawa, kanune kurraguchib, kanune kweechib, kanune sruutøga petab inchibeløkøn cha.³⁶ Inchen tru pirø puaibe srøsrø lataguen kømø, katøbe karuindiiq melabelan mas yam øren, tru kwallibeløbe søteelanba treetøweih maran cha.

³⁷ Incha yandø trugurrimbe nui trag nusrkawan ørøbig køn cha, treeg isub: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha.³⁸ Treendingucha tru kwallibeløbe nusrkawan ashippe, nømdø trenchibeløkøn: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun chibeløkøn, nuimburab nø utamigwan nam tøga kørrømisrtrab” cha.³⁹ Incha merrarrawa, uvas traugurri wegucha, nune kweechibeløkøn cha.

⁴⁰ Møimbe, trube, ¿tru uvas tra puaig arruabe, tru kwallibelane chi martrerah?— chibig køn.

⁴¹ Inchene nømbe trenchibeløkøn:

—Tru larrø kailane treetøwei kaig mara kwetchun cha. Incha tru uvas trawane katøgan mendailan tranrrun cha, lurrimørig nuimburabigwan trannrrai.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibigwan managuen lemeeløkøtirru? cha:

Ya marøbelø kaasig sruube

katsiisrø pølbasra wayamig mas purø tab
srukken misrin køn taigwan.

Señor Tius øyeeg marene,

namuin kabyube truba tabig asønatan cha.

43 Inchawei nabe ñimune trenchar: Tius nø ashib karub waigwane ñimune kerrawa, katøgan peg misaameran Tius tranrrun cha, ellmarig maig misrtrabig køben, treeg ellmarig misrtrabelan.

44 Inchen møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

45 Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib Jesúš eshkab wamindiilan mørabe, nømun kemesra wamindin kui wetøgørrabelø køn.

46 Incha Jesúswan merrarranrrab inchendø, misag sotøwan köriimatabelø køn, kaguende misaamerabe Jesúswane Tius maig karuigwan eshkabig kui treeg tøgagøben.

22

Kasharab yaumay linchab amrrunrrai eshkai lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

(Lc 14.15-24)

1 Katø Jesúsbø nømun ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra kusrenaniilan waminchib mendappe trenchibig køn:

2 —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha. Kan rey nui nusrkai kasharaben fiesta marøbig lataikke. **3** Incha nui karuindiig melabelan novios yaumay linchunrrigay cha eshkailan wamønrrab øriibe, tru linchab amrrunrrai eshkailøbe amrrug kømui indin køn cha. **4** Inchen nui karuindiig melabelan katøganelan katøyug trencha karua ørøbig køn: “Nai tsal-lanin toromeran kweetsingarua mamigwane yandø chab tamaraguen war cha, møimbe si

yandø kerrigu ke chab tamarikken pønrran cha, novios yaumay linchubash tan" chinrrai. ⁵ Trune tru linchai eshkailøbe cuentaguen marmø, møikkøsrønbe nui trausrømay iben, katøgane penab, yanøb inchab ibig køn cha. ⁶ Inchen katøganeløbe tru reywei karua øriilan merrarrawa, truba kaig marøb currabetab köptø kweechibelø køn cha. ⁷ Inchen reybe truba namaptø, tru kweechibelane nui suldaumeran truilane kweetsingarua, nømui pueblone parringarun cha.

⁸ 'Incha nui karuindiig melabelane trendan cha: "Isa kømø, tru noviosmerai fiesta maramibe chab tamarig pønrrøben, tru linchab amrrunrrai eshkailøbe treegube linchabgailø kuig kua, amrrumuig køn cha. ⁹ Incha mas nørrø callesmerawan amba, mun wetørrabashtø novios yaumay linchab amrrunrrai eshkanrrigay" tan cha. ¹⁰ Inchen tru karuindiig melabeløbe callesmerawan webamba, mun wetørrabashtø tulundzunabelø køn, tabelan køben, kailan købengue. Inchen kasharabelø purrai salayube ¡katø! misaatø netsaptinchibig køn.

¹¹ 'Inchen reybe tru linchab amrrunrrai eshkailan ashchab kebyabe, kan móg noviosyu linchab keegwan keweig pasrømui ashabe, trenchiptinchibig køn: ¹² "Au, kasuku, kasharabyu keegwan keweig kømubendøbe, ñibe ¿chincha kebarrugu?" cha. Inchen nøbe ke wamguen pinim pasramisrøbig køn cha. ¹³ Inchen reybe tru mishatsigu ashib pønrrabelane trenchiptindan cha: "Srøbwana, tasiimeranba lusra, wambig purø trømbø löstøyu wegutsay cha. Truyube

kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun” cha.
¹⁴ Kaguende wamiiløbe truba nu køben, lawa wesruiløbe mamdø køn— chibig køn.

*Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe,
 Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb
 (Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)*

¹⁵ Øyeelø chab puraiben, fariseosmerabe nøørø mendamisra, nømdø waminchibelø køn, Jesúswan chigøben payen, kalø løtøbene, kebenøsrkønrrab cha. ¹⁶ Inchabe møilan køsrøn nømui mendig amøñibelanba, Herodesweingateelanba øyah chinrrai ørøbelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib móg, Tius maig amøñinrrai karuigwan, isa kømø, trunun treeg kusrenanøb, katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømíig kui ashibelø ker cha. Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø køtasha kandarøtø imøwei inchibig køn cha. ¹⁷ ¿Ñune maig købsruerah? cha, namun eshkarra chibelø køn. ¿Tru Romasrø maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— chinrrai.

¹⁸ Inchen Jesúsbø nømun ka kaig martraptø isua inchib pønrrain kui ashabe, trenchibig køn:

—Ñim palatø tabelø, ¿nane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha. ¹⁹ Tru pagaram anwan eshkarra— chibig køn.

Inchen nømbe kan an srua amrruben, ²⁰ Jesúsbø trencha payibig køn:

—¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?
 — cha.

²¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:
 —Tru Césarwein køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Inchawei Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay—cha.

²² Inchene iigwan mørabe, kwaara asha kørrømisra, nømbe nune pasramnetø, ambuptinchibelø køn.

*Kwawa katø øsiiramigwan payib
(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)*

²³ Tru kwalømdøwei kan møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashhab ambubelø køn, truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:

²⁴ —Kusrennøbig, Moisésbe trendaig køn cha: “Møikkøben kan møg urekkaig kwabene, nuneebe tru piudan kasharam nebunrrun cha, tru nuneg kwabigweimburab ureg kørrømartrab.” ²⁵ Pøs yu namui utuma sieteelø nunelø købig køn cha. Indiibe srøsriibe kasharawa, urekkaig kwawa, srawane nunewan kørrømaran cha. ²⁶ Katø tru wendø nunewan treetøweim puraiben, katø tru wendau nunewan treetøweim puraiben, sietee-lanba treetø treetø puraibig køn cha. ²⁷ Yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha. ²⁸ ¿Pøs treeg købene, tru kwabelø katø øsiirabene, tru maya nunelø tru ishuwan kasharaig kuig køppe, nøbe sieteelai utu móigwei srain kønrrerah? — chibelø køn.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmówa, pella pønrran cha, kaguende Tiuswei wamwan pørigwan lata, Tiuswei maramburab marøbigwan lata nebua ashmeelø kua. ³⁰ Kaguende kwailø

katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanrrab kømøwein kønrrun cha. Treeg kømøtø, srømbalasrø ángelesmera latailøtøwein kønrrun chibig køn.
31 Inchen tru kwailø øsiiranrrun taigweimburappe, ¿ñimgan lemeelø kötirru? cha, Tius nøtøwei øyah taigwan: **32** “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha, trendaigwan. Inchawei Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn— chibig køn.

33 Inchen misag truba nu pasrabiibe iigwan mørabe, Jesús kusrenanigwan ke kwaara ashá kørømisrøbelø køn.

*Martrai karua pasrig mas nuig
(Mc 12.28-34)*

34 Fariseosmera tru saduceosmeran Jesús niløtø pønrram wamindin kui wammørabe, tulundzuna,
35 kan møikkøsrøn tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbiibe Jesús kalø løtøbene kebenøsrkønrrab isua, trencha payibig køn:

36 —Kusrennøbig, ¿maig maramigwan martrai Moisés pørigu karua pønsrailø, mas nuibe møig køh?— cha.

37 Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaraitøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn, chibig køn” cha.

38 Tru maig maramigwan martrai pønsrailøyu, iimerrig køn cha, trurrigu mas nuibe. **39** Inchen tru wendauikkucha treeg lataitøwei chibig køn: “Ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn”

cha. ⁴⁰ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kerrigu pønrrabig lata, Tius maig karuigwan eshkabelø kerrigu kusrenaniilø lata i pagatø maig maramigwan martrai pønsrailøyugurri pølbasra amrrubig køn— cha, trenchibig køn.

¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?

(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Inchen fariseosmera tulaamba srø purramnetø, ⁴² Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Cristoimburab maig isugue? cha. ¿Mui misagugurri arritamague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Trube, treeg købene, Davidbe Cristone chindimba Señor tah? cha, nun Espíritu trendingaruben. Kaguende Davidbe trendaig køn:

⁴⁴ Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønsramnegatig.”

⁴⁵ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chiben, ⁴⁶ muguen mancha kusrua løtønrrab kaimabelø køn. Incha tru kwalømgurri mugucha chigøben mas payrrab inchimeelø køn.

23

*Fariseosmeranba, Moisés pørigwan kusrenanøbelanba Jesúš 'øyeelø køn' chib
(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

¹ Øyeelø chab puraiben, Jesúsbø misaameranba, nui kusrenanøbø pera unilanba trenchibig køn:

² —Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe tru Moisés pørigwan øyeeg chibig køn cha eshkab nømui marøb purramibe truig køn cha. ³ Inchawei nøm ñimun chi maringaruben, kerrigu møra marøb esegay cha. Inchendø nøm maig marigwane, trunun asha marmønrrigay chibig køn. Kaguende nømbe chigøben tabig martrappe chibendø, peemaytø marøbelø køn cha. ⁴ Incha nømbe tru pørigu mas nemarøb, mutamguenga kwatsiguelø latailø mara, katøganelane kildunyu muta ambub lataitøwei inchai marendø, nømgurrimbe ni tasig-unøtøgaguen kebachig kømui inchibelø køn cha. ⁵ Chiwandøgucha marøppe, misaamera ka ashchaindø marøbelø køn, cha. Tiuswei wamwan pørigwan kappaløyu køben, kwalmerayu køben nørriig kena melsra amønamig tab kui inchibelø køn cha, katø u tulurmera yab srølmera melsra amønamiba. ⁶ Lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba, judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba inchibelø køn cha. ⁷ Incha misaamerabe penab yanøb indinug nømune purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha, trurrigu nømune “Kusrennøbig” cha, wamønrraingue.

8 'Trune ñimbe "Kusrennøbig" cha, wamønrrai inchimumig køn. Kaguende ñimbe søteeløba nunelø latailø køn. Incha ñimbe kusrennøbijibe kandø tøgar køn cha. **9** Katø ñimbe yu piraube mungucha, "Møskain" chimøtay. Kaguende ñimbe Møskaimbe kandø tøgar køn, truibe srømbalasrø wabig. **10** Katø ñimune "Kusrennøbig" cha, wamønrrain kømøwein kui, kaguende ñimuimbe ashibig mas nuibe Cristo, nøtø køn. **11** Ñimui utu mas nuibe katøganelø karuindiig megamig køn. **12** Kaguende nøasiitø 'nuig kurmab' isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen chigucha kømíig 'nuig kurmab' isumíigwane 'i møøbe si, nuig køn' taig kønrrun, chibig køn.

13 'Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kebambam yaskabwan katøganelø kebammønrrai kasrøb, ni ñimdøweinguen kebammøwei, ni katøganelø kebambug kui inchen kebambahmøwei inchibelø køn cha ñimbe.

14 'Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pøs ñimbe piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Øyeekkurri ñimbe møra melamig mas nuigwan utanrrun chibig køn.

15 'Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pirau lata, maryu lata munabatsø ambubelø køn cha, kandøguen ñimuingatø purøsrunrab. Incha yandø ñimuingatø purøsruabe, ñim lataitøguen

kømø, purab tabelø chibelø kønrrai mara, truigwane tru managuen kwamø nagu kegutsam unø kønrrai marøbelø køn cha.

¹⁶ ¡Ay, ñim waachamera chigúinguen ashmeelø kobendø, katøganelan pera ambubelø! “Møikkøben Tiuswei yawei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan treeg marmuingucha, ñimbe chigucha kømøn chibelø køn. Inchendø tru Tiuswei yau oro pasrabigwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan trenchibig, trube, martrab taigwane nune maramig nebunrrun” cha, trenchibelø køn, ñimbe. ¹⁷ ¡Tontos, chigúinguen ashmeelø! ¿Møimerrig mas nuig kerah? cha. ¿Oroteh? Kabe ¿tru oron Tiusweyasig tabig kønrrai nøørø tarømarøbig, Tiuswei yateh?

¹⁸ Katø ñimbe trenchibelø køn: “Møikkøben, chigøben martrab cha altarwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwan, marmuingucha, chigønrraamøn cha. Inchendø tru altar pala Tiusweyasig trana pasrigwan truigwei merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ taigwane, nune maramitøwei nebunrrun” cha, trenchibelø køn. ¹⁹ ¡Chigúinguen ashmeelø! ¿Mas nuibe chigø? ¿Tiuswan traniiteh? Kabe ¿tru Tiusweyasig tranigwan tabig kønrrai nøørø tarømarøbig, tru altarteh? ²⁰ Altar merrab pasramisra, ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, altarwandø ke treeg maramønrrun chimøtø, tru pala chi pønrrabigwangucha kerriguba treeg maramønrrun cha, tøga trendan cha. ²¹ Tiuswei yawei munchiyu

‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, tru yawandø kømøtø, Tius truyu pasrabigwangucha tøga trenchib pasran cha. ²² Inchen srømbalawei munchiyu ‘¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ chibiibe, purø tabzhig Tius wamisra waigwanba, katø tru tabzhigu wamisra wabigwanba tøga trencha pasran chibig køn.

²³ ’¡Ay, ñim waachamera, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Ñimbe erbabunanba, aniswanba, cominoswanba, truilane Tiusweyasisig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa tranøbelø køn cha. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kusrennøbig mas nørreelø pønrrabigwane marmø, pinab amban cha, tru sølgandø tabig maramigwanba, lastima ashibelø kömigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømigwanba. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb. ²⁴ ¡Ñim chigúinguen ashmeelø kobendø, katøganelan pera ambubelø! Pøløm-unøzhigwane tøga muchimønrrab larruusra muchendø, camellone kebinab pinan cha.

²⁵ ’¡Ay, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarørsa kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha. ²⁶ ¡Fariseo chigúinguen ashmiig! Pasun umbumaymerrig chish mar cha, wambiimaygucha chishig

kørrømisrtrai.

²⁷ 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Kwaig sørin trabmera wambiimaybe puløzhig pisig latailø tabzhig latailø købendø, umbumaybe kwabelain tsutsiimerabah, chigøben køsøngønrraptiibatø netsailø, ñimbe tre latailø køn cha. ²⁸ Ñimbe øyeeg latailø køn: Misaamerai merrappe sølgandø tabelø lataig asønabendø, wambiimay maig køben treegwein kømøtø, umbumaybe isatø tabig lataig indiiløbah, larrø kaibatø netsailø køn cha ñimbe.

²⁹ 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabelai søriiløyu ñimbe tamara pønsrøb, sølgandø tabig amøñibelan sørøim pala tabzhig tamarøb inchibelø køn cha.

³⁰ Inchabe ñimbe trenchibelø køn: "Namui merrabsreelø warab uras nam warabelø kuig kuimbe, Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib ani lushib nømba tøgatø marøb pønrrømubsrubrainrrun" cha. ³¹ Pøs øyeeg taikkurri ñimbe Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibelainukkurri amrrub misaamerø ker cha ñimdøweinguen wamindan cha. ³² Inchawei ñimui merrabsreelø pølbasra marig købigwane, trube, ñimbe patsøga pasray chibig køn.

³³ 'jUlmera latailø, ñim namig ulmera latailainukkurri karrab misaamerø! Inchawei ñimbe tru møra melamnug kebusriilø kømønrrab ðchincha wegørrønrrague? cha. ³⁴ Inchawei asay chibig køn. Nabe Tius maig karuigwan eshkabelø køben, nørrø kusrebelø køben, Moisés

pørigwan kusrennøbelø køben ñimuimay øren, mœilan køben ñimbe truilane kweechib, kurusu melsrøb inchun cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayu maig købash marøb ichabetab, pueblosmørig chu amben, chu amben, ñimbe pasraørøb wendautø amrrun cha. ³⁵ Øyeekkurri tru sølgandø tabig amøñibelan kweetsiilai ani mayamba pirau lusiibe ñimuim pala könrrun cha, tru Abel sølgandø tabigwei ani lusikkurrimbunø, Berequíaswei nusrkai Zacarías tru altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben, ñim kweecha, truigwei ani lusigwangatig. ³⁶ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Kerrigu øyeeg marikkurri Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

*Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Lc 13.34-35)*

³⁷ ¡Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibig, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha. ³⁸ Au, ñim waraig yamerabe elatsig muguchagaig kørrømisrtrun cha. ³⁹ Kaguende nabe trendamønrrun chibig køn: Nane katøbe mas ashchaamøn cha, øya tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiiibe mayanguen tab kuig køn!” cha.—

*Jesús Tiuswei yawan pinisaig kənrrun chib
(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webya iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kemallibelø kən, tru Tiuswei yau yameran eshkanrrab. ² Inchene Jesúsbe nōmune trenchibig kən:

—¿lilan kerrigu ashke? cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kənrrun— cha.

*Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau
chigøben køb*

(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Incha Jesús Olivos Tunsrø wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø nøørø trencha payrrab kemallabe trenchibelø kən:

—Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. Katø ñi katøle arrumigwanba, yandø srabe kwaløm punrrabigwanba asamibe ¿chitø kenamisrtrerah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kən:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø. ⁵ Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe Cristo kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha, truba nu peløsrkønrrun cha.

⁶ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab kən’ chib, katø ‘purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab kən’ chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein kən cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø

srø könrrun chibig køn. ⁷ Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraeløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune parø arruben, chusrøn køben pirø trømbøig kønønrrun cha. ⁸ Inchendø kerrigu øyeeg pureb arrubiibe kan ishuwan unø tammisrtrab pusrkwab pølbasri lataitø könrrun cha.

⁹ Inch'en ñimune maig købash inchib kaig marøb srua könrrai tranen, ñimune kwetchun. Katø chu piraelø køben maya misaamerabe nagurrindø ñimun tsalø asiilø könrrun cha. ¹⁰ Inch'en tru kwalømmerawane møiløgøben truba nu nan tarømisra, kangurrin kangurri tsalø inchibelai tasku pønsrøb, kangurrin kangurri ashig kömui indiyab inchun chibig køn. ¹¹ Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø eshkabelø truba truba kurra, isatø misagwan truba nu peløsrkönrrun cha. ¹² Kaibe purø trømbøig larrøbichib arruptø, misaamerabe kerrigu lutau kangurrin kangurri katøganelan isua undaaramigwane yandø isumønrrun cha. ¹³ Inch'en srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kömíig kaigyugurri wesraig könrrun cha. ¹⁴ Tius nø ashib karub waigwei tabig srø wambe yu pirau pirø muba kuimburab chi misaamerandøgucha eshkab kusrenanig könrrun, chigúi nebua ashchai misaamera. Inch'en yandø srabe kwaløm punrrun chibig køn

¹⁵ Inchawei Tius maig karuigwan eshkabig Daniel wamindig tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig Tiusweyasiitø marinug marøb

pasramisrin kui ashabe, (lebiibe iigwan tab chigúi mør), ¹⁶ yandø treeg pubene, Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. ¹⁷ Katø nui ya pala wambig wabiibe kørraarrua chigucha wesranrrab kebimumig køn. ¹⁸ Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig køn. ¹⁹ ñlshumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanreelø, kabe muchib ureg tøgarmeraimbe maig kønrrer! chibig køn. ²⁰ Ñimbe Tiuswan miay cha, pishin kwalømmerawan wegørra lulamig nebumøwei, katø isrin kwaløm nebumøwei inchain cha. ²¹ Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun. Pirøwan pølbasa marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun chibig køn. ²² Tius tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø tru nuyasiitø tarømariiløgurri landøranrrun cha.

Ka isatø ‘Cristo ker’ chibeløba, ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibeløba

²³ Incha møikkøben ñimun: “Au, Cristo yu pasran” chib, kabe: “Au, Cristo uyu pasran”, taingucha, køremøtay. ²⁴ Kaguende møiløgøben ‘Cristo ker’ chib isatø inchibeløba, katø, ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab mariilø truba nørreelø asha kømig kenamariiløba, kwaara asha kønrrai nørreelø mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrøsrkamdiig kuimbe, kegørrøskønrrab inchun. ²⁵ Au, nabe ñimune øyeelø puraimøwatø chab eshkar.

²⁶ Inchawei ñimun møikkøben: “Au, øsrø mu misag warab waraimønug pasran” chibene, ashchab webammøtay cha. Kabe: “Yu yaambusrø wan”, taingucha, køremøtay cha. ²⁷ Kaguende kan palaig pilabig wagurri walli umbusrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arruppe, treeg attrun chibig køn. ²⁸ Kwaig chu tsubene, truyube kallinasumera tulundzunønrrun cha.

*Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mc 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36; 21.25-33)*

²⁹ Inchén tru treeg isumdø kwalømmera chab puraiben latatø,
nøsiibe yandø kwaben,
pølbe yandø pilømuben,
estrellamerabe srømbalasrøngurri kørrøben,
katø srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelane
kønøgøb sruagutsilø kønrrun chibig køn.

³⁰ Inchén Møg Misra Arrubig tru arrumigwan eshkabig srømbalasrø kenamisren, chu pirausrøn køben misag nørrø pønrrabelø truba truba isub kishchun cha. Inchén Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tøgaig srømbalasrøngurri purø nuig tørguegwalmabig wañiyu arruben ashchab køn, chibig køn. ³¹ Inchén trumpetan truba mur urrøben, nøbe nui ángelesmeran amrrai ørtrun chibig køn, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri, srømbalasrø kandarømaysrøngurri katøgandarømaysrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrai.

³² 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui srarmera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø kön cha. ³³ Øyeetøwei ñim kerrigu ilan ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig kön. ³⁴ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha. ³⁵ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³⁶ 'Inchen tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalasrø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan chibig kön. ³⁷ Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubig katø arrum kwalømgucha treetøwei purainrrun cha. ³⁸ Kaguende tru kwalømmerawan sre puben pi pulabig attrab srø købenbatø, tru urasma misaamerabe mab, muchib, kasharab, kasharanøb waraig købig kön cha, Noé nui truba nu barcoyu kebyam kwalømgatikke. ³⁹ Incha treeg pumnegatig øyeeg könrraitamab isumø warøbenba tru pi pulab arrubiibe maya misagwan patsø srua yaig købig kön cha. Øyeetøwei purainrrun chibig kön, tru Møg Misra Arrubikkucha katøle arruben. ⁴⁰ Incha tru uras pailø møguelø trau warøben, kanune srua iben, kanune kørrømarig könrrun cha. ⁴¹ Pailø ishumburmera kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kanune kørrømarig könrrun chibig kön.

⁴² 'Ñimbe pesannamø, isua, ashiptø kuy. Kaguende ñimui Señor chi kwaløm attrab kui

ashmøwa køn. ⁴³ Trube, treeg købene, iigwan isua kuy, kan ya puaima niliig yem chu uras attrab kui mørimbé, ashib megawa, yau nilønrrab kebibashmubsruinrrun cha. ⁴⁴ Inchawei ñimgucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun cha.

*Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba,
maig taigwan marmúigwanba kemesra wamindig
(Lc 12.41-48)*

⁴⁵ 'Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puaig nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ?møig kerah? cha. ⁴⁶ Truibe mayanguen tab kuig køn nun karua pasrigwan marøb megaben ya puaig puptindinabigweimbe. ⁴⁷ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puaibe nui chi tøgagúigwan kerrigu ø asha marøb pasrønrrai tranrrun cha. ⁴⁸ Inchen karuindiig megabig larrø kaibe nuinetø treeg isubig køn: "Nai ashib karubiibe peguen attraamøn" cha. ⁴⁹ Katøgan karuindiig melabelan kurrabetab menda, katø mutsigueløba mab, muchib, tsubenba, ⁵⁰ nui ya puaibe ni attractamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha, ⁵¹ purø trømbøig ichagucha, palatø tabelø pønrrainug kertrun cha. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun chibig køn Jesùsbe.

25

*Diez srusralmera novian linchab webambubelø
lataitøwein køn cha, kemesra wamindig*

¹ 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kønrrun: Diez srusralmera mu møøba kimeelø aceite lámparameran piløga muta, tru keg misrtrabigwan linchab katønrrab webambubelø lataikke. ² Truilø tru trattøgatøbe ni chiguen tre isumeelø køben, katøgan trattøgatøbe tamara isuatø muniitø melabeløgue. ³ Tru trattøgatø chi tre isumeeløbe lámparamerane srua ambendø, aceitebe srua ammuin købig køn, tru patsøben katø usramig. ⁴ Trune tru isuptø melabeløbe lámparamerayu usriilø kömnetø, katø usramig nøørø kötsø-ureezhigu srua ambubelø køn. ⁵ Inchen tru keg misrtrabig peguen arrumubene, nømune søteelanba yandø ki kanaben, søteeløba kiptindin købig køn.

⁶ Inchen yem tøbøtasrømbe trenchib trasay mørnan: “¡Keg misrtrabiibe yu arrun cha. Katønrrab amrrab werruy!” chib. ⁷ Inchen søteeløba tru srusralmerabe kurra, nømui lámparameran tamarøb mendabelø køn. ⁸ Inchen tru trattøgatø tre isumeeløbe, tru trattøgatø isuatø melabelane trenchibelø køn cha: “Ñimui aceiten kuchi namun ketøbsrumugu cha, namui lámparamerabe ke chab kwab amrrun” cha. ⁹ Inchen tru srusralmera tamara isuatø melabeløbe trencha løtabelø køn: “Kaimaysruandøbe cha. Kaguende ñimui lata namui lata nebunrraamøn cha. Trembe yanøbelaisrø penønrrab ambay chibelø køn, ñimuyasiitøwei.” ¹⁰ Inchen tru trattøgatø srusralmera aceiten penønrrab ambamnetø tru

keg misrtrabiibe puptinchen, tru trattrøgatø isuatø melabeløbe keg misrtrabiiba kasharab fiestayumay kebamben, yandø yaskabwan kasrøbig kön.

¹¹ Inchen yana wendau tru kan srusralmer-agucha trenchib pubelø kön: “¡Señor, Señor, namun yaskabwan kurtra!” chib. ¹² Inchen nøbe trencha løtabig kön: “Pøs nabe isa kømø, ñimune mumera kui ashmíig kur” cha.

¹³ Inchawei ñimbe pesannamø, ashiptø melay chibig kön Jesùsbe. Kaguende tru Møg Misra Ar-rubig arrumigwane ñimbe chi kwaløm attrab kui mørmøwei, ni chu uras attrab kui mørmøwei indan cha.

*Anwan uta øyeeg marøbig lataig kön cha,
kemesra wamindig*

(Lc 19.11-27)

¹⁴ Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig kön cha: Kan møg yabsrømay inrrab, nui karuindiig melabelan wama, nui chi tøgagúilan asha marøb könrrai trana ib lataikke. ¹⁵ Kan møigwan køsrønbe an trattrø mil tranøppe, møigwan køsrønbe pa mil, møigwan køsrømbe milgue, møigwandøgucha nøm maig martrapteelø køben treeg trana, yandø inrrab yan cha. ¹⁶ Tru karuindiig megabig an trattrø mil utabiibe trutøga penab, yanøb incha, katøgan trattrø mil nemaran cha. ¹⁷ Inchen katø tru pa milwan utabikkucha katøgan pa mil nemaran cha. ¹⁸ Inchen tru milwan utabiibe pirau kan trab lalla, tru an tranøbigwei anwane truyu søraptindan cha.

¹⁹ Indiibe yandø truba yana misrøb iben, tru karuindiig melabelan treeg marøb melønrrai

karua pasrøbiibe katø arrua, nøm chitø maritashhab wamisra ashib mendan cha. ²⁰ Inch'en tru an tratrø mil utabig puabe, trendan cha: "Nai ashib karubig, ñibe nan tratrø mil tranig kømøh cha. Møimbe tru kømnetø nabe katøgan tratrø mil nemara, yu srua arrur" tan cha. ²¹ Inch'en truibe trendan cha: "Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasrtrumøn tan chibig køn. Incha kebarrua, naba truba kasraarau" tan cha.

²² 'Inchen tru karuindiig megabig pa mil utabiibe trendan cha: "Nai ashib karubig, ñi nan pa mil tranig kømøh cha. Møimbe katøgan pa mil nemara, yu tøgagur" tan cha. ²³ Inch'en tru an tranøbiibe trendan cha: "Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasramønrrun cha, trendan cha. Kebarrua, incha naba truba kasraarau" tan chibig køn.

²⁴ 'Inchen tru mendig megabig tru milwan utabiibe trendan cha: "Nai ashib karubig, ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, ñiashib tsurig kømubendø, parøb, katø ñibe chiwandøgucha chi chippe, ke kandø chibig kui nabe ashibig kuabe, treekkurri nane kørig køben, ²⁵ ñui anwan srua ya, pirau sørig køn cha. Inchendø ñui anwan utørra" tan chibig køn. ²⁶ Inchene nui ashib karubiibe trendan cha: "Karuindiig megabig larrø kaig, trurrigu pøig køn cha. Pøs naashib ellgwainug kømubendø, ellmarigwan tul-

ishib, naashib tsurinug k̄omubendø, parøb inchibig kui ashabe, ²⁷ trube, maindi nai anwan bancoyu an utabelan pastrai tranamdiigwan tan chibig k̄on, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utamig k̄onrrain cha. ²⁸ Inchawei, nai anwan kerrawa, tru an diez mil tøgaigwan tranay tan. ²⁹ Kaguende tøgaigwane masken trannen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Inchen chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha. ³⁰ Incha i karuindiig megabig chigucha chi marmíigwane wambig purø trømbø löstøyu wegutsay tan chibig k̄on. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig k̄onrrun” cha.

Chu pirausrø misaamerandøgucha Tius maig k̄onrrabigwan asha marøb

³¹ 'Møg Misra Arrubig nui tørguegwalmabigu tru maya ángelesmeraba arrua, wamisra nui ashib karub waig tørguegwalmabigu wamisrtrun. ³² Inchen yu pirau chi misaameratøgucha nui merrab tulundzunøben, nøbe nøørø, nøørø tarømartrun cha, kan ubisha ashibig ubishameranba, kabrameranba nøørø, nøørø tarømarøb lataitøweingue. ³³ Incha ubishamerane kusrmay pønsrøppe, kabramerane atsimay pønsrønrrun.

³⁴ 'Incha Reybe tru kusrmay pønrrabelane trenchinrrun: “Nai Møskai ñimun mayanguen tab indiiløbe naimay amrruy cha. Incha Tius pirøwan marøb uraskurri ñimuyasig tamarig pasrabig tru ashib karub wainuguigwan ñimuyasig utay chinrrun cha. ³⁵ Kaguende na parøgwai uñen, ñimbe na manrrai nan srørrig k̄on cha. Na pi

mulgwai inchen, ñimbe pi mutchai srørrig køn cha. Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, ñimbe tab wamab, ya pebøb indig køn cha. ³⁶ Asru chi kemig chigaig uñen, ñimbe nan tranig køn cha. Na kwanrrø tsuben, nan ñimbe ashchab amrruig køn cha. Kailan keeri yau na pasrøben, nan ñimbe neshchab amrruig køn” chinrrun cha.

³⁷ 'Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe trenchib løtab pønrrønrrun cha: “Señor, ¿ñi parøgwai uñen, nambe mana mamig srørrøb, katø ñi pi mulgwai indi ashabe, nambe pi mutchai mana srørrig køh? cha. ³⁸ ¿Arruatiig chugucha pumikkaig uñen, nambe ñune tab wamab mana ya pebig køh? cha. ¿Asru kemig palai uñene, nambe mana tranig køh? cha. ³⁹ Kabe ¿kwanrrø tsuben kui, kailan keeri yau keerig pasrøben kui, nambe mana neshchab amrrubrah?” chinrrun cha. ⁴⁰ Inchen Reybe trencha løtønrrun cha: “Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan mariibe, nan marig køn” cha.

⁴¹ 'Incha katø atsimay pønrrabelangucha Reybe trenchinrrun cha: “Ñimbe nainukkurri tarømisray cha; kaigyø pønrrønrrai pønsrailøbe, nugwaimandzigweimba, nui ángelesweimba tru managuen kwamø nag tamarig pasrabigumay ambay cha. ⁴² Na parøgwai uñen, ñimbe mamig srørrmuig køn cha. Pi mulgwai inchen, pi mutchai srørrmøwei indig køn cha. ⁴³ Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, tab wamab nan ya pebmuig køn cha. Asru chi kemikkaig uñen, ñimbe nan tranmuig køn cha. Na kwanrrø tsub, katø kailan keeri yau na pasrab inchen, ashchab

amrrumuig køn” chinrrun cha.

⁴⁴ 'Inchen nømbe trenchib pønrrønnrun cha: “Señor, ñune parøgwai uni ashib, pi mulgwai uni ashib, kabe chugucha pumikkaig uni ashib, asru chi kemikkaig uni ashib, kabe kwanrrø tsui ashib, kailan keeri yau pasrai ashib inchendø, ¿namgan ñun purugumuig kuitarru?” chinrrun cha.

⁴⁵ Inchen Reybe trencha løtønrrun chibig køn: “Pøs, nabe ñimun cierton trendamønnrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan ñim chigucha marmuibe, nan treeg marmuig køn cha.

⁴⁶ Iiløbe managatig purø trømbøig møra melamnumay tarømisra amrrun cha. Inchen tru ølgandø tabeløbe managatig øsig purramsrømay amrrun” chinrrun— cha, trenchibig køn Jesùsbe.

26

Jesúswan kemøra kwetchab waminchib

(Mc 14:1-2; Lc 22:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Jesùs ilan kerrigu chab waminchabe nui kusrenanøb pera unilan trenchibig køn:

² —Ñimguen ashén pa kwalømyube Pascua Fiestan martrab køn cha. Inchen tru Møg Misra Arrubiibe kurusyu mesraig kønrrai tranig kønrrun— cha.

³ Inchen tru urastøwei sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Caifás, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei palacioyu tulundzunabelø køn. ⁴ Incha Jesúswan chinchagøben tammaytø chi isa køben kemøra, kwetchab waminchendø, ⁵ trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

*Betaniásrø kan ishug may irrabigwan Jesúswan itølushib
(Mc 14.3-9; Jn 12.1-8)*

⁶ Betaniásrø tru Simón leproso taigwei yau Jesús wabene, ⁷ kan ishug alabastro limetayu truba may irrabig netsiig truba nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn. ⁸ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, ishuwan trenchib namabelø køn:

—¿Ke ka yandøbe iigwane chinhabrre lushibig køh? cha. ⁹ Waachameran purugumig purø nuwei yanøbsruinrrun— cha.

¹⁰ Inchen Jesús wetøbeñabe, trenchibig køn:

—¿Ishuwane chi chibrren purrøgue? cha. Pøs iig nan mariibe truba tabig maran chibig køn. ¹¹ Kaguende waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagønrrun cha. Trune nane treeg kønrraamøn cha. ¹² Ishug tru may irrabigwan nan asru itølusiiibe nan søramigweyasig tamaran cha. ¹³ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesan-namø, isuig kønrrain— chibig køn.

*Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb
(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)*

¹⁴ Judas, tru Iscariote taig, Jesús doce kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotesmeran karubelan ashchab yabe, ¹⁵ trenchibig køn:

—¿Jesúswan ñimui tasku tranene, nane chi tranr-runrrague?— cha.

Inchen nømbe an treinta tranøbelø køn.
¹⁶ Inchen tru uraskurri Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig
(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta pølbasrøb kwaløm Jesúswai kusrenanøb pera uniilø nun kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe nambe chu tamarø?— cha.

¹⁸ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ciudayu kan møweimay ambabe trenchinrigay cha: ‘Kusrennøbiibe trendan cha: ‘Nai urabe yandø puin køn’ cha. ‘Pascua maramigwan nai kusrenanøb pera uniiløba ñui yau martrab’ tan”— cha.

¹⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswai karuigwan mara, tru Pascuan tamarøbelø køn.

²⁰ Inchen yandø yem køben, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu wawa, ²¹ mab wappe, trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan trannrrab køn— cha.

²² Inchen nømbe truba truba isui incha, kan kan nun payib mendabelø køn:

—¿Señor, kabe na købra chinderah?— chib.

²³ Inchen Jesúswai trencha løtabig køn:

—Kan møikkøsrøn pirriwan i nindagutøwei naba kebishibig, truig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, trannrrautan cha. ²⁴ Tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune jtru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan trannrrabigweimburappe, yeekkucha kuita chibig køn, trembe truibe kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.

²⁵ Inchen tru Judas, tru ashig kømui inchibelain-gatø misra trannrrabiibe:

—¿Kusrennøbig, kabe na købra chinderah?— cha payene, Jesúsbe:

—Ñibe sølwein tan— chibig køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

²⁶ Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan trenchib srørrøbig køn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.

²⁷ Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, nømun trenchib purøørøbig køn:

—Søteeløba i copayuigwan mutsay cha.

²⁸ Kaguende iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig kaig mariilan ulø paymø pesannaig kønrrai lusig køn cha. ²⁹ Incha nabe ñimum trendamønrrun chibig køn: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

*Jesús Pedron, nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan cha,
kanmaytø eshkab*

(*Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38*)

30 Incha yandø kan himnon chab cantawabe,
Olivos Tunsrømay amba, **31** Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nagurrindø møi yembe
nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha.
Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig
pørig pasran cha:

Ubisha ashibigwan na kweechen,

ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun, chibig.

32 Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimguen
ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun —
chibig køn.

33 Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisain-
gucha, na kuimbe managuen tarømisrmumønrrun
— cha.

34 Inchen Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Pøs nabe cierton ñun trendamønrrun cha:
Møi yemdøweinguen kallu wamømøwatø, ñibe
pønmayguen nan ‘ashmíig kur’ chinrrautan— cha.

35 Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe man-
aguen ñun ‘ashmíig kur’ chimumønrrun— cha.

Inchen mayeeløba nui kusrenanøb pera uni-
iløgucha treetøwein chibelø køn.

Jesús Getsemanísrø Tiusba waminchib

(*Mc 14.32-42; Lc 22.39-46*)

36 Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba,
kanbalø Getsemaní taisrømay ambabe, trenchibig
køn:

—Yu purramisray cha, na øsrø nai Møskaimba waminchab yamne.—

³⁷ Incha Pedronba, Zebedeowi nusrkalan pailanba pera yabe, truba isui, ni mumayguen tab kømui inchib menda, ³⁸ trenchibig køn:

—Nai manrraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørromisra, naba ñimgucha kimø, purray— chibig køn.

³⁹ Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, nui maløwan piraugatig kebachib sraløptinchabe, trenchib Tius Møskaimba waminchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain — cha.

⁴⁰ Incha katø nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—¿Kan uratøguen kimø, naba kasrig purrønrrab kaimatirru? cha. ⁴¹ Kimø, Tiusba waminchib purray chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

⁴² Incha katøle Jesús Tius Møskaimba waminchab ya, trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan na muchimønrrai tarømaramgaig købene, trube, ñun maig maramdiig køben treeg martra— cha.

⁴³ Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøweim purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanain purrøwa. ⁴⁴ Incha nømun purramnetø katø pønmay kønrrabyu Tius Møskaimba waminchab

ya, srøsrø mandø wamindig treetøwein chib waminchibig køn. ⁴⁵ Incha nui kusrenanøb pera unilaimay arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø ura pun cha, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku tranamig. ⁴⁶ ¡Kurray, chibig køn, amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan trannrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

*Jesúswan kemøra srua ambub
(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴⁷ Jesúswan waminchib pasramne, Judas, tru doce kusrenanøb pera unilai utuibe truba truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kölli misaameraba misra, karua øriilø köbig køn. ⁴⁸ Tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal kösrøn maren, ashib pønrrønrrigay cha, eshkain köbig køn. Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Kemørtrigay” cha. ⁴⁹ Incha Judasbe møi møi Jesúswaem pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, yandø yem køn!— cha.

Incha muchabene, ⁵⁰ Jesúsbø trenchibig køn:

—Nai trendø lincha uñibig, chi martrab arruabe, mar— cha.

Inchen kaneløbe kemalla, Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

⁵¹ Inchen møikkøsrøn Jesúsbø pasrabiibe espadan wesrub, maya sacerdotesmeran nø karub

sacerdotei karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiiichtinchibig køn. ⁵² Inchen Jesúsbetrenchibig køn:

—Ñui espadane wayinug way cha.
 Kaguende mutøgucha espadatøga kwayabiibe,
 espadatøgatøwei kweetsig kørnrun cha. ⁵³ Ni
 isubgan nai Møskawan miamønrraitamatirru cha.
 Na miabene, nøbe møindøweinguen ángelesmera
 muguen nebua mundzamgaig ørøbsruinrrun cha.
⁵⁴ Pøs treeg kobene, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg
 purainrrun taibe, trube, ¿chincha purainrrab kø?
 — cha.

⁵⁵ Incha tru urastø Jesúsbemisaameran payibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsimera køben sruar werrugue cha, nan kemørtrab,
 nabe kan niliig kui lata? Nabe kwalømmørig
 Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen
 nane kemørmuig køn chibig køn. ⁵⁶ Inchendø
 iig kerrigu øyeeg nebuløpp, Tius maig karuwani
 eshkabelø Tiuswei wamwan pørigu maig taig
 treeg nebuløpp kuig køn— cha.

Inchen nui kusrennøb pera uniiløbe nundø
 elachippa, mayeeløba chab luløptinchibelø køn.

*Jesúsbetraa maramigwan asha
 marøbelai merrab*

(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Incha Jesúswan merrarrabeløbe tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifáswei yamay nune srua ambubelø køn, tru Moisés pørigwan

kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kölli mis-aameraba tulundzuna pasrainuumay. ⁵⁸ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotei ya wambi-isrøngatig ya, umbu kebyabe, tru ashchay pønsraig pønrrabeløba wabig køn maig körrømisrtashchab ashchab.

⁵⁹ Inchen sacerdotesmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø may-eeløbabe Jesúswan kwanrrai pasrtrab møilan køben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig køn’ chib isa waminchabelø labendø, ⁶⁰ wetørranrrab kaimabelø køn, møiløgøben ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib isa waminchibelø, truba werruppe werrubendø. Yandø truinchib köptø, pailø werrua, ⁶¹ trenchibelø køn:

—I møøbe øyah taig køn cha: “Nabe Tiuswei yawan pøtiicha, pøn kwalømyutø katø mara pasramønrrun”— cha.

⁶² Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Caifásbe kurra, Jesúswan payibig køn:

—¿Chigucha løtømønrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib koh?— cha.

⁶³ Inchen trendaingucha, Jesúsbe chigucha løtømuben, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Øsig wab Tiuswei munchiyu nabe ñun, ñi Cristo Tiuswei Nusrkain kuabe, ‘truig kur’ cha, namun eshkau tamønrrun— cha.

⁶⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan cha. Katø nabe ñimune trendamønrrun cha: Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben

ñim ashib, katø srømbalasrøngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.

⁶⁵ Inchen tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdotebe nui kewagúigwandøwei kølsrøb, trenchibig køn:

—I møøbe Tiuswane purø trømbøig waman cha. ¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha. Ñimðøweinguen Tiuswan tru purø trømbøig wamab wamindigwan mørnan chibig køn. ⁶⁶ Incha ¿ñimune maig asønata? — chiben, nømbe trencha løtabelø køn:

—Kaigwein køn cha. Kwabash— cha.

⁶⁷ Inchen nømbe malau illimbi itøtutamba, kurramba inchen, katøganeløbe pashaguchib ⁶⁸ trenchibelø køn:

—¡Cristo, mu kurragutsin kui, namun kelarrab eshkau pøs!— chib.

Pedro Jesúswan ‘ashmíig kur’ cha isab

(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Inchen Pedrobe ya wambig wabene, kan mendig megabig srusrø kemallabe, trenchibig køn:

—Ñigucha galileasriig Jesúsba uñibig kuig kømøh — cha.

⁷⁰ Inchen Pedrobe mayeelai merrab ‘ashmíig kur’ chib trenchibig køn:

—Ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

⁷¹ Incha yaskabyu Pedro webibene, katøgan srusrø nun ashabe, katøganelan trenchibig køn:

—Øikkucha Nazaretsrø Jesúsba uñibig kuig kømøh — cha.

⁷² Inchene Pedrobe katøyug:

—‘Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur’ chib, trenchibig køn. Nabe tru møwane ashmiig kur— cha.

⁷³ Inchen yanayu truyu purrabeløbe Pedron kemallabe, trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha. Waminchibyutøguen mørramdiig waminchibig køn — cha.

⁷⁴ Inchen Pedrobe:

—‘Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib, Tiusken ashen katø nabe isa waminchibgucha pasrømur chibig køn’. Tru møwane nabe ashmiig kur— chib.

Inchen tru urastø kan kallu wamaptinchen,
⁷⁵ Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: “Kalluguen wamømøwatø, ñibe nan pønmayguen ashmiig kur chinrrun”, taigwan. Incha Pedrobe truyugurri webya, truba truba isuig kishibig køn.

27

Jesúswan Pilaton tranøb (Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Yandø tør-rraben, sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kölli misaameraba mayeelø Jesúswan kwetchab treeg martrab kandø isua pønrramisrøbelø køn.
² Inchen nun lusra, srua amba, kubenadur Pilaton tranøbelø køn.

Judas kwaig

³ Judas, tru Jesúswan ashig kømui inchibelain-gatø pasramisrøbiibe, Jesúswan kwanrrai pasrig kui ashabe, treeg marmumøtømab, truba truba

isua, sacerdotesmeran karubelanba, misagwan karubelø kölli misaameranba tru an treintan⁴ trenchib katø kebusrøbig køn:

—Nabe kaig marar cha, chi kaig marmø møwan kwanrrai tranøb.—

Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Øibe ſuimburab køn cha, namune trunune manguaasamø— cha.

⁵ Inchene Judasbe anwan Tiuswei yau kebetappa, truyugurri webya yabe, naashigu tsi pasra, megamisrøppa, kwaptinchibig køn.

⁶ Inchen tru sacerdotesmeran karubeløbe tru anwan tulishabe, trenchibelø køn:

—I anbe yandø ani lushaig kaig an køn cha, Tiusweyasisig an pusrinuube pusrmønrrai, merig køn— cha.

⁷ Incha nømbe tru andøga køtsø marøbigwei tulwan penønrrab cha, treeg martrab kandø isua kørromisrøbelø køn, tru peesrøngurri amrrub misaameran søramig tøgagønrrab cha. ⁸ Inchawei tru pirøbe møin kwalømgatig “Ani Lusra Tul” cha wamig køn. ⁹ Øyamay tru Tius maig karuigwan eshkabig Jeremias øyah taig treeg nebuig køn: “Tru an treinta, tru israelitasmera nune an øya pagaranrrab taig anwan nøm srua pønrramisra,¹⁰ trutøgabe køtsø marøbigwei tulwan penan taig, Señor nan maig karuig køben treeg” taig.

*Pilato Jesúswan ‘¿øyeebe maig kø?’ cha payib
(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)*

¹¹ Incha Jesúsbe yandø kubenadurwei merrab pasrøben, nøbe trencha payibig køn:

—Ñigan judíosmerai rey kótirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

¹² Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib kømne, Jesúsbe chigucha lötømøig køn. ¹³ Inchene Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñun chigøben yeeg chib kømne mørmtirru?— cha.

¹⁴ Inchen Jesúsbe ni chi chib kuingucha manchagucha lötømuben, tru kubenadurbe ‘øyeebe maig kermab’ ke kwaara asha kørrømisrøbig køn.

*Jesúswanyandø kwanrrai pasrøb
(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)*

¹⁵ Tru fiesta kwalømmerawane kubenadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig købig køn. ¹⁶ Inchen truyu Barrabás taig mayeelø mu kui asig kailan keerig yau pasrabig køn. ¹⁷ Inchen tru nøm tulundzuna kømne, Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møigwan na elatsamig palain køgue cha, Barrabáswandeh, kabe Jesús tru Cristo taigwandeh?— cha.

¹⁸ Kaguende Pilatobe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig køn.

¹⁹ Inchen Pilatobe ø wamisra karub waigu srø wamnetø, nui sraimbe trenchinrrai eshkawa ørøbig køn: “Ñibe ñuimburappe chigucha marmøta cha, ø møwan sølgandø tabigwane. Kaguende mira yem purø trømbøig nan piaig køn cha, ø møkkurrindø.”

20 Inchen sacerdotesmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misaamerane miamne indingarubelø køn, Barrabáswane elatchai miappe, Jesúswane kweetsingarunrrai.
21 Incha kubenadurbe katøle payibig køn:

—¿Ñimbe i pailan møigwan elatsamig palain køgue?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Barrabáswan!— cha.

22 Inchen Pilatobe trencha payibig køn:
 —¿Jesús, tru Cristo køn taigwane, nabe mandø indamø?— cha.

Inchene mayeeløba:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chiben,

23 Pilatobe trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martreenchigue? cha. ¿Nøbe chi kalø marig kø?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—¡Kurusyu mesraig kønrrain!— chib.

24 Inchen Pilatobe mumaygucha yandø chi maramgaig kui asha, trune mas mas trømbøig inchen, pi tranrrab øra, mayeelai malau trenchib tasigwan kinabig køn:

—Nabe naimburappe i kwanrrabigweimburappe, chi marig kaagøn cha. Iibe ñimuimburab kønrrun— chib.

25 Inchen maya misaabe trencha løtabelø køn:

—Nø kwawa ani lusiibe namuimburappa, namui uregweimburappa kønrrun— cha.

26 Inchen yandø Pilatobe Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane chab ichagutsingaruabe, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

²⁷ Incha tru kubenadurwei suldaumerabe tru palacioyu Jesúswan mas umbusrø srua amba, maya suldau søtø nuim pøtøgatan tulundzunøben,
²⁸ Jesúswan nui kewagúigwan wesrua, kan keeg kørrabig piguiig kørrabig itøguenanøbelø køn.
²⁹ Incha kan kaldiig corona mara, petsøsra, kusrmay taskube kan caña tsig trana, nui merrab tømbønsrabe, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

³⁰ Katø illimbi tutamba, tru cañatøga turbøtø itsamba inchibelø køn. ³¹ Nun øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru kørrabig kenanigwan wesrawa, nuiwan kenanabe, kurusu mesrønrrab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusu mesrøb

(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Incha truyugurri webamba amben, kan møg Simón taig cirenesriig arrub pasrain køben, tru mówane Jesúswi kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

³³ Incha kanbalø Gólgota tainug pubelø køn (tru trenchippe, “Calaverasrøn” tainug).

³⁴ Incha truyu Jesúswan vinoba, purø trømbø møb piba lindisaigwan mutchai yuuløbelø køn. Inchen Jesúsbø kaizhig muchamørabe, muchimuptinchibig køn.

³⁵ Incha yandø kurusu chab mesrabe, suldaumerabe Jesúswi kewagúilan mu merrarramig køtashchab suerte kuchibelø køn. ³⁶ Inchabe truyu chindashchab ashib purrabelø køn. ³⁷ Inchen nui tur palabe kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig. Truibe trenchibig pørig købig køn:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY JESUS KØN
chibig.

³⁸ Katø pagatø nileelangucha nøba kurusyu melsrøbelø køn, kanun kusrmay, kanune atsimaygue.

³⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwando kønøgøb, ⁴⁰ trenchibelø køn:

—¡Ni tru Tiuswei yawan pøtiicha, katø pøn kwalømyutø kusranrrabiibe ñi kwamønrrab ñítøwei chigøben mar! cha. ¡Tiuswei Nusrkain kuabe, kurusyugurri pinaamø!— chib.

⁴¹ Incha sacerdotesmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

⁴² —Kanelane kaigyugurri wesrubendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. Israel misagwei rey kuabe, møimbe kurusyugurri kørраarrubash cha, treenchene, nambe nun køremønrrun chibelø køn.
⁴³ Nøbe jkatø! Tiuswandø isun cha. Trube, Tius nun undaguig kuabe, møimbe nun kwamønrrai marbash cha. Kaguende nøbe: “Tiuswei Nusrkain kur” taig køn— cha.

⁴⁴ Inchen nileelø nøba kurusyu melsraig mela-
beløguen treetøwei nun tøga tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig

(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Inchen kwaløm tøbøtakkurri maaben las treskatig pirø ørø kerrigu løstiig kørrømisrøbig køn.

⁴⁶ Tre uras Jesúsbe truba mur trashib trenchibig køn:

—Elí, Elí ¿lama sabactani?— cha. (Trenchippe, “Nai Tius, nai Tius ¿chindimba nandø elachigu?” chib.)

47 Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Øibe Eláswan wamøtan— cha.

48 Inchen møi møi nømui utu møikkøsrøn kan ñab esponja lataigwan tranrrab lula, trunun køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, trunun mutchai trig pulusrøngatig nun yuuløbig køn. **49** Inchene kaneløbe trenchibelø køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsranrrab Elías attashchab— cha.

50 Inchen Jesús katøle mur trashabe, kwapt-inchibig køn. **51** Inchen tru urastø Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraibe pabaliig misrøb palasrøngurri kørrab kølsrøbig køn. Inchen pirøbe mur kønøben, nørrø sruumerabe pushen, **52** kwabelan sørin trabmerabe kuren inchibig køn. Inchen Tiuswei tarømari misaamerá truba nørrø kwabelai asrmeraguen øsiiraig købig køn. **53** Inchen Jesús kwawa, yandø katø øsiirabene, nømbe tru sørin trabmerayugurri webamba, tru Tiuswei tarømari ciuda Jerusalénsrø kebambubelø køn. Incha misaameran mamdeelandø kømø, kennamisrøbelø køn.

54 Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiiba, truyu Jesúswan chindashchab ashib pønrrabelø katøganeløba pirø kønabigwan køben, chine purayaigwan køben ashabe, jkatø kørig købiitø! ke chinchimmørø inchib trenchibelø køn:

—jIsa kømø, iibe Tiuswei Nusrkain købwei indin køn!— cha.

55 Inchen truyube ishumburmera truba nu yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Truiløbe Galileasrøngurri Jesúswai mendig amrruar, katø nømbe nun purugub linchibelø købig

køn. ⁵⁶ Inchen tru ishumburwei utube María Magdalena køben, katø Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Zebedeowi nusrkalai usrin køben pønrrabelø køn.

*Jesúswan sørig
(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)*

⁵⁷ Yandø yem misren, kan truba pua møg Aritamatea pirausriig José taig pubig køn, truikkucha Jesúswei mendig uñibig købig. ⁵⁸ Truibe Pilatoimay yabe, Jesúswei asrwan miaben, Pilatobe truigwan traningarubig køn. ⁵⁹ Inchen Josébe asrwan srua ya, kan lino llensu chishchiitøga kirra, ⁶⁰ kan peñayu José tru nuyasig søramig trab lalig srøig pasrabigu wayibig køn. Incha tru trabyu truba nu srugwan merrana, kebaminug kasra pasrabe, yandø ibig køn. ⁶¹ Inchen María Magdalenaba, katøgan Maríaba sørinug pinrrøgue purrabelø køn.

Jesúswan sørinug ashib pønrrønrrai pønsrailø

⁶² Inchen katø kwaløm tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm chab puraiben, katø kwaløm, tru sábado isrin kwalømbe, tru sacerdotesmeran karubeløba, fariseosmeraba kanbalatø misra Pilaton ashchab ambabe, ⁶³ trenchibelø køn:

—Au, namui kubenadur, nambe isua ker cha; tru isa waminchiptiibe øsig uñippatø trendaig køn cha: “Kwawa, pøn kwalømyube katø øsiiramønrrun” cha. ⁶⁴ Inchawei treeg købene, ñibe pøn kwalømgatig sørigwan tab ashib tøgagønrrai karu, chibelø køn. Inchippa nui kusrenanøb pera uniilø yem amrrua, nui asrwan nilabgun cha. Incha misaameran ‘katø øsiirain køn’ chimønrrai.

Treeeg purayaaisruandøbe si, trube, srøsrø isa wamindi lataikken kømø, katøbe purø trømbøig isa wamindig kønrrun— cha.

65 Inchen Pilatobe trenchibig køn:

—Suldaumera pønrrabelan pera ambay, cha. Ñim maig tamaramdiig køben, treeg tamartrigay— cha.

66 Incha ambabe, tru sørin trabwan mu chinchimønrrai may tamarøbelø køn. Tru kasrøb srugwane kan sello mesrøb, katø truyu suldaumera ashib pønrrønrrai pønsrøb, treeg inchibelø køn.

28

*Jesús kwawa katø øssiirab
(Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)*

1 Indiibe yandø isrin kwaløm puraiben, tru srø trune pølbasarøb kwaløm ullanbatø, María Magdalenaaba, katøgan Maríaba tru sørinug ashchab ambubelø køn. **2** Inchen møimbe pirø truba mur kønaptinchibig køn, kaguende Señorwei ángel srømbalasrøngurri kørraarruben. Inchabe sørin trabyu kemalla, tru srug truyu kasrøbigwan wemalsra, tru srug pala wamisrøbig køn. **3** Tru ángelbe kan sre pilabig lataig tørbilabzhig købig køn, nui kewagúibe puløzhig kan pulø wañi latazhikke.

4 Inchen suldaumerabe trunun ashabe, kørig købiitø itønab, ke kwailø latailø warambuben,

5 ángelbe tru ishumburmerane trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtay cha. Ñimbe tru Jesús kurusyu mesraigwan lab kui, nabe ashar cha.

6 Yube mu kaagøn cha. Nøbe kwailai utugurri

katø øsiirain køn cha, nø maig taig. Nun way-inug ashchab amrruy cha. ⁷ Incha møimbe malla ambay chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilan øyah chinrrab: “Jesúsbe øsiirawa, Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan” chinrrab. Nabe ñimune yandø chab eshkar— cha, ángelbe trenchibig køn.

Jesús ishumburmeran kenamisrøb

⁸ Inchen ishumburmerabe tru sørinukkurri truba kwaariilø webambuppe, webambendø, truba kasrag luløb ambubelø køn, nui kusrenanøb pera uniilan eshkanrrab. ⁹ Inchen trunetø Jesúsbø nømun kenamisra, wamaptinchibig køn. Inchen nømbe Jesúswan kemalla, nui srøbmeran ira, køriibala tabig waminchibelø køn. ¹⁰ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. Nai nunelan Galileasrømay amrrai eshkanrrab ambay chibig køn. Nømbe trusrø nan ashchun— cha.

Maig purayaigwan mørø waminchimønrrai suldaumeran an nørrø pagarab

¹¹ Incha ishumburmera ambub kømne, suldaumera møiløgsrøn tru ashib pønrrabelø ciudayumay ambabe, tru chi purayaigwan sacerdotesmeran karubelan kerrigu heshkabene, ¹² truiløbe tru misagwan karubelø kølli misaameraba maig maramigwan wamincha kørrømisrtrab tulundzunabe, suldaumerane an truba nørrø pagarabelø køn. ¹³ Incha:

—Ñimbe øya chinrigay chibelø køn: “Nam kib waramnetø, nui kusrenanøb pera uniilø amrrua,

Jesúswei asrwane nilin køn” cha. ¹⁴ Inchippa kubenadur wammørøb chinchene, trube, trunune nam asamønrrun chibelø køn. Ñimun chi puraimønrrai.

— ¹⁵ Inchen suldaumerabe anwan uta, maig karuben treeg marøbelø køn. Incha øyeeg purayaig køn chib wamindiibe judíosmerai utube møin kwalømgatig wambe larrøbitsig pasrabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera unilan martrai purø nuig karua pasrig

(*Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23*)

¹⁶ Inchen tru once kusrenanøb pera uniløbe Galilea pirau tunsrø Jesúš eshkainuumay ambubelø køn. ¹⁷ Incha Jesúswan ashippe, køriibalat big waminchibelø køn, møiløbe ‘¿truig køh? kabe, ¿peg køh? chindermab’ isuatøgucha.

¹⁸ Inchen Jesúsbø nømun kemallabe, trenchibig køn:

—Tiusbe srømbalasrø lata, pirau lata chiwandøgucha mu mandamgaig marøb karumigwane nan tranig køn cha. ¹⁹ Treeg købene, yu pirau maya misaameran mundøgucha na kusrenanigwan marøb melabelø kønrrai martrab amrrigay cha, Møskawimba, Nusrkawimba, Espíritu Santoi munchiyuba misaameran piu umbu ulsrøb. ²⁰ Incha na ñimun maig karuigwan kerriguh trunun møra martrai kusrenrigay chibig køn. Inchen nabe naimburappe kwalømmørig srabe kwalømgatig ñimba pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbø.

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9